

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

_____ Дудник І.М.
« ____ » _____ 2023 р.

**ДИПЛОМНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

ВИПУСКНИЦІ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

Тема:

**СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ
ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ШВЕЙЦАРІЇ**

Виконавець: здобувач вищої освіти групи 413 групи **Фоміна Аліна
Олександрівна**

Науковий керівник: к. геогр. н., доцент кафедри міжнародного туризму та
країнознавства **Мархонос Світлана Миколаївна**

Нормоконтролер: _____ **Борисюк Оксана Анатоліївна**
(підпис) (П.І.Б.)

КИЇВ – 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства
Спеціальність: 242 «Туризм»
ОПП: «Туризмознавство»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Дудник І.М

«_____» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Фоміна Аліна Олександрівна

(П.І.Б. випускника)

1. Тема роботи «Структурно-динамічний аналіз розвитку готельного господарства Швейцарії» затверджена наказом ректора № 400 /ст від «27» березня 2023 р.
2. Термін виконання роботи: з «29» березня 2023 р. по «25» червня 2023 р.
3. Вихідні дані роботи: вихідні дані роботи: дослідження має теоретичний і практичний характер, виконане на основі аналізу літературних та Інтернет джерел

4. Зміст пояснювальної записки:

РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти дослідження готельного господарства

РОЗДІЛ 2. Діагностика сучасного стану розвитку готельного господарства в Швейцарії

РОЗДІЛ 3. Проблеми та перспективи розвитку готельного господарства в Швейцарії

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: Рис. 1.1. Види готельних послуг, Рис. 1.2. Класифікація закладів розміщення за критеріями, Таблиця 1.1. Класифікація засобів розміщення за WTO, Рис. 1.3. Дві категорії засобів розміщення за WTO, Таблиця 2.1. Туристичні потоки Швейцарії за останні роки, Таблиця 2.2. Рейтинг регіонів Швейцарії за кількістю відвідувачів у 2019 році, Таблиця 2.3. Рейтинг найпопулярніших атракцій Швейцарії за кількістю відвідувачів у 2019 році, Рис. 2.1. Частка працевлаштування у готельній сфері за 2020 рік, Рис. 2.2. Загальний ринковий рівень зайнятості номерів за містами, Рис. 2.3. Дохід від номерів (за ніч), Рис. 2.4. Розподіл мережевих номерів серед туристичних регіонів Швейцарії, 2018 рік, Рис. 2.5.

Швейцарська класифікація готелів, Рис. 2.6. Тривалість перебування гостей у готелях за 2020 рік, Рис. 2.7. Проживання туристів в Швейцарії залежно від країни походження за 2019-2020 рік, Рис. 2.8. Кількість закладів, кімнат, ліжок та ночівлі за класифікацією, за 2020 рік, Рис. 2.9. Розвиток каналів бронювання за 2020 рік, Рис. 2.9. Територіальна організація на одній карті країни (відмічено найтоповіші готелі), Таблиця 2.4. Таблиця з регіонами Швейцарії та їх характеристиками, Таблиця 3.1. Таблиця з основними проблемами, перспективами та можливими заходами для їх вирішення в готельній галузі Швейцарії.

6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін Виконання	Відмітка про виконання
1.	Проаналізувати літературні та інші джерела з проблеми дослідження.	29.04 - 02.05 2023 р.	Виконано
2.	Обґрунтувати об'єкт, предмет дослідження, сформулювати завдання і мету. Написати вступ.	03.05 - 07.05 2023 р.	Виконано
3.	Проаналізувати різноманітні джерела інформації щодо теоретичних основ розвитку готельного господарства. Написати перший розділ.	08.05 - 10.05 2023 р.	Виконано
4.	Діагностика розвитку готельного господарства у Швейцарії. Написати другий розділ роботи.	11.05 - 20.05 2023 р.	Виконано
5.	Виявити основні проблеми та перспективи розвитку готельного господарства у Швейцарії. Написати третій розділ роботи та висновки	21.05 - 28.05. 2023 р.	Виконано
6.	Узагальнити результати проведеного дослідження, сформулювати висновки	29.05 - 04.06. 2023 р.	Виконано
7.	Підготувати доповідь на попередній захист, розробити демонстраційні матеріали.	05.06 - 14.06 2023 р.	Виконано
8.	Провести роботу над зауваженнями після попереднього захисту дипломної роботи.	14.06 - ?.06 2023	Виконано
9.	Захист дипломної роботи.	?.06 2023	

7. Дата видачі завдання: «02» травня 2023 р.

Науковий керівник дипломної роботи _____ Мархонос С.М.
(підпис керівника) (П.І.Б.)
Завдання прийняв до виконання _____ Фоміна А.О.
(підпис випускника) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи «Структурно-динамічний аналіз розвитку готельного господарства Швейцарії»: 67 сторінок, 13 рисунків, 6 таблиць, 40 використаних літературних джерел.

Об'єкт дослідження – готельне господарство Швейцарії.

Предмет дослідження – розвиток готельного господарства Швейцарії.

Мета дослідження – дослідження стану готельного господарства Швейцарії, а також виявлення проблем та перспектив його розвитку.

Методи дослідження. Для розв'язання визначених у роботі завдань та досягнення мети, використовувались взаємодіючі методи, такі як: порівняльний аналіз, аналіз статистичних даних, системний аналіз, метод узагальнення, методи зіставлення та класифікації.

Результати роботи можуть бути застосовані в розвитку готельного господарства в Україні спираючись на досвід та результати розвитку готельного господарства Швейцарії.

Матеріал дослідження може бути корисним у навчальному процесі під час вивчення дисциплін «Організація готельного господарства», «Індустрія гостинності», «Інформаційно-комунікаційні технології в готельно-ресторанному бізнесі» та ін.

РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА, ШВЕЙЦАРІЯ, ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ, ХАРАКТЕРИСТИКА ТОПОВИХ ГОТЕЛІВ, ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	9
1.1. Готельне господарство як складова туристичної сфери країни.....	9
1.2. Сутність та завдання готельного господарства.....	11
1.3. Типи та категорії готельних підприємств	14
1.4. Методика дослідження структурно-динамічного розвитку готельного господарства країни.....	20
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ШВЕЙЦАРІЇ	23
2.1. Передумови розвитку готельного господарства в Швейцарії.....	23
2.2. Аналіз розвитку готельного господарства в Швейцарії.....	29
2.3. Територіальна організація готельного господарства Швейцарії.....	40
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ШВЕЙЦАРІЇ	47
3.1. Проблеми розвитку готельного господарства в Швейцарії.....	47
3.2. Перспективи розвитку готельного господарства та заходи щодо його удосконалення	50
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Актуальність дослідження. Індустрія готельного господарства є однією з галузей світового туризму, що найбільш динамічно розвиваються в різних країнах, не тільки в Швейцарії. Для низки країн готелі є джерелом значних валютних надходжень, сприяють створенню додаткових робочих місць, забезпеченню зайнятості населення, піднімають загальну економіку, і навіть розширюють міжнародні контакти.

За останні роки криза всесвітньої пандемії дуже гостро вдарила по готельному господарству Швейцарії. Країна-лідер готельного бізнесу в світі та його найпопулярніші курорти, вперше зазнали такі складнощі, але не здали позицій, та не загубили свій імідж й статусний рівень. В умовах виходу Швейцарії з кризи після загострень, за підтримки з боку держави необхідними заходами та розробками новітніх програм для покращення туризму, готельна сфера почала активно розвиватись у нових умовах та з новими тенденціями, що і являє собою важливу актуальність нині.

Готельне господарство у Швейцарії розширюється та зростає, хоча кількість відвідувачів країни залишається на стабільному рівні. Підприємницьке мислення, чіткі дії, а також грамотне фінансування, запобігання скороченню робочих місць, заохочення і мотивація працівників і є вирішальними факторами такого прогресу у цій сфері. Швейцарія вражає динамікою розвитку готельного господарства та дає корисний приклад іншим країнам тим, як можна швидко та якісно виходити з подібної кризи, а також, як пристосуватись до нових змін, не втрачаючи свій рівень. Вона, одна з перших піклується про майбутній розвиток своєї готельної індустрії, готелі якої будуть повністю суворі й захищені по всіх правилах для безпеки перебування туристів під час карантинів, а з іншого боку, будуть привабливі та насичені новими концепціями, що будуть привертати увагу шукачам чогось незвичайного.

Успішне становлення готельного господарства після пандемії, введення його на новий рівень, запровадження нових правил та заходів, все це – важка праця держави Швейцарії, яка несе гарні результати і прибуток вже сьогодні.

Тим самим доказує, що актуальність структурно-динамічного аналізу розвитку готельного господарства буде цінним досвідом, як для інших держав, так і для подальшого дослідження цієї сфери у нових наукових працях.

Мета і завдання дипломної роботи. Метою дипломної роботи є дослідження стану готельного господарства Швейцарії, а також виявлення проблем та перспектив його розвитку.

Для досягнення поставленої мети, необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити теоретичні аспекти розвитку та структури готельного господарства;
- визначити передумови розвитку готельного господарства Швейцарії;
- провести структурно-динамічний аналіз готельного господарства Швейцарії.
- виокремити проблеми та перспективи розвитку готельного господарства Швейцарії.

Об'єкт дослідження – готельне господарство Швейцарії.

Предмет дослідження – розвиток готельного господарства Швейцарії.

Методи дослідження. Для розв'язання визначених у роботі завдань та досягнення мети, використовувались взаємодіючі методи, такі як: порівняльний аналіз, аналіз статистичних даних, системний аналіз, метод узагальнення, методи зіставлення та класифікації.

Інформаційними джерелами при написанні роботи були законодавчі акти з питань готельного господарства та розміщення, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, які досліджували дане питання, матеріали періодичних видань, статистичні дані, інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна дослідження полягає у аналізі та узагальненні статистичних, теоретичних та практичних даних офіційних іноземних джерел щодо структурно-динамічного аналізу

готельного господарства Швейцарії, її сучасного стану, проблем та перспектив розвитку.

Практичне значення отриманих результатів. Теоретична значущість полягає у систематизації існуючих теоретичних концепцій, оптимізації новітніх стратегій розвитку готельного господарства в кризових умовах, які можуть з часом погіршуватись. Практична значущість роботи визначається у використанні цих даних окремими готелями з метою підвищення ефективності їх діяльності. Також ці дані можуть бути використані з освітньою метою для майбутніх спеціалістів з готельного господарства.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1. Готельне господарство як складова туристичної сфери країни

Сфера туристичних послуг є специфічним і складним об'єктом управління. Туризм відіграє певну економічну роль та значущість у світовій економіці, національному господарстві окремих країн та регіонів. Однією з характерних його ролей у глобальному масштабі є те, що він є стимулятором і каталізатором економічного зростання, оскільки активно сприяє зростанню індивідуальної та суспільної продуктивності праці; створює умови та стимулює розвиток низки нових виробничих і обслуговуючих секторів, які спеціалізуються на випуску товарів та послуг туристичного призначення; прискорює впровадження сучасних виробничих та обслуговуючих технологій і стимулює інноваційні процеси; активізує попит на продукцію, обладнання, технології, ноу-хау шляхом реклами товарів та послуг місцевого виробництва; стимулює інвестиційні процеси як усередині країни або в окремих її дестинаціях, так і шляхом залучення капіталів із-за кордону. [2]

Туристична сфера – сукупність різних суб'єктів туристичної діяльності (готелі, туристичні комплекси, кемпінги, мотелі, пансіонати, підприємства харчування, транспорту, заклади культури, спорту тощо), які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів. [3]

Туристична сфера сприяє диверсифікації економіки і забезпечує зростання доходів населення та підвищення рівня добробуту нації. Вона сприяє збільшенню доходної частини бюджету за рахунок прямих і непрямих податків (плата за візу, митний збір, сума прибуткового податку від заробітної плати). Окрім цього, туризм є потужним джерелом залучення іноземної валюти і різного роду інвестицій. Розвиток туризму впливає на розвиток дорожнього будівництва, яке є одним із основних факторів загального економічного розвитку країни.

Капіталовкладення держави і приватних компаній у будівництво нових готелів і реставрацію існуючих, стимулюють розвиток різних галузей. [6]

Сфера туризму охоплює міжнародний і внутрішній туризм. Нині сфера туризму у світі найбільш динамічно розвиваються у міжнародній торгівлі послугами. Таким чином, туристична сфера може бути визначена як сукупність явищ та взаємовідносин, що виникають при взаємодії туристів, постачальників, місцевих органів влади та місцевого населення у процесі туристської діяльності.

Готельний бізнес є основною складовою туристичної сфери. Розвиток внутрішнього та міжнародного туризму значною мірою пов'язаний з рівнем матеріально-технічної бази туристичних підприємств, розгалуженістю та різноманітністю їх мережі, якістю та обсягом послуг, пропонованих готельним господарством. Готельні підприємства виконують одну з основних функцій у сфері обслуговування туристів – забезпечують їх житлом і побутовими послугами під час подорожі. Свого часу поняття «готельне господарство» співвідносилось з господарською діяльністю, що полягала в наданні платних послуг розміщення в готелях. Згодом, із зростанням попиту на туристичні послуги і прагненням готелів до розширення комплексності обслуговування, послуги розміщення стали тісно пов'язуватись з харчуванням і реалізацією додаткових послуг. [7]

Готельне господарство – це частина соціальної інфраструктури регіону, яка створює сприятливі умови для руху та облаштування населення, для будь-якої країни розвиток готельного господарства є дуже важливим складовим соціальної державної політики, адже буде сприяти більш посиленому руху людей. Тому готельна індустрія стрімко розвивається. Готельне господарство представлене цілим рядом підприємств, що належать до таких галузей народного господарства: транспортні, екскурсійні, комунально-побутові та ін.

Готельне господарство є невід'ємною частиною індустрії туризму. Воно являє собою тисячі підприємств по всьому світу, об'єднаних спільною метою: забезпечити туристів необхідними та бажаними послугами. В наших сучасних умовах, постає проблема пошуку і створення нових шляхів розвитку, постійного

оновлення власної політики з урахуванням розвитку ринку готельних і туристських послуг. Вирішення цих питань розглядаються у працях таких авторів, як В.Данильчук, Т. Дворова, І. Куроченко, В. Федорченко, В. Цибух. Окремі аспекти розглянуто вітчизняними та зарубіжними авторами: Азар В.А., Браймер Р.А., Дурович О.П., Кабушкін М.І., Карсекін В.І., Квартальнов В.О., Кузнєцова Н.М., Папірян Г.А., Ткаченко Т.І., Уокер Д., Зорин І.В., Чудновський О.Д., Джанджугазова Є.А, Пуцентейло П.Р. та ін. [3]

Вищою метою ділової активності у сфері готельного бізнесу є, перш за все, задоволення потреб клієнта, і лише потім – підвищення доходів підприємства. В умовах жорсткої конкуренції, що панує на ринку готельних послуг, тільки таким чином можна залучити і, головне, втримати клієнта, а саме це створює основу для справжнього процвітання готельних підприємств в цих умовах. [6]

Отже, готельне господарство є однією з складових частин туристичної сфери. Туристична сфера та готельна індустрія зокрема стають швидко зростаючим бізнесом, що приносить значні грошові надходження, в тому числі валютні. Саме підприємства готельного господарства виконують найважливіші функції у сфері обслуговування туристів - формують і пропонують споживачам комплексний готельний продукт, у створенні і просуванні якого у подальшому беруть участь й інші сектори та елементи індустрії туризму.

1.2. Сутність та завдання готельного господарства

Готельне господарство – сукупність готельних підприємств різних типів, що приймають та надають послуги з розміщення, харчування, додаткових і суміжних послуг. У широкому значенні готельне господарство означає індустрію гостинності загалом, тобто підприємства, які надають не тільки послуги проживання, а й повний спектр суміжних послуг – від харчування до трансферу з аеропорту. У вузькому розумінні готельне господарство - це тільки проживання. [6]

Завданням готельного господарства є – надавати послуги проживання, харчування тощо і отримувати максимальний прибуток в довгостроковій перспективі. Організація підприємств готельного господарства – це процес створення структури, яка дає можливість співробітникам ефективно працювати для досягнення мети.

Готельне господарство охоплює різні форми діяльності, пов'язаної з прийняттям і обслуговуванням гостей, задоволенням їхніх потреб і отриманням прибутку. Вона охоплює широку індустрію малих підприємств різноманітних форм власності та управління, сформованих у готельні ланцюги – об'єднані готельні підприємства, які перебувають в єдиному підпорядкуванні, діють за єдиною системою стандартів. [3]

Всі вони функціонують на основі технології, гостинності - технології виробництва послуг задля створення комфортних умов споживачам, вияву персональної уваги до них, забезпечення позитивного іміджу підприємства. Зміст понять «готельне господарство», «готельна справа», «готельний бізнес», «готельна індустрія» пов'язаний з економічною діяльністю спеціалізованих підприємств, що пропонують на комерційній основі власні послуги і забезпечують клієнтів, котрі подорожують, необхідними умовами для розміщення та харчування. [7]

Діяльністю готельного господарства та її суттю є комплексний продукт готельних послуг закладу гостинності, який виробляється та реалізується в межах одного підприємства. Основою одночасно вироблення та реалізації готельного продукту є матеріальна база підприємства, тобто його будівлі, інвентар, комунікаційні лінії та інше оснащення персоналу. Асортимент та якість надаваних послуг готельної підприємства знаходяться в залежності від матеріально-технічної бази та рівня кваліфікованості персоналу. [3]

Готельною послугою називають дії підприємства з розміщення клієнта наданням пропозиції номера або місця для тимчасового проживання у закладі розміщення, а також інша діяльність, пов'язана з розміщенням та тимчасовим

проживанням. Вона може входити в склад туристичного пакету та пропонуватись окремо - прямо чи через посередників.

За визначенням Ф. Котлера, «послуги - це об'єкти продажу у вигляді дій, вигод або задовольень». Готельні послуги не мають матеріальної форми, а відтак - не підлягають зберіганню. Готельна послуга - поняття складне і комплексне, вона сприймається суб'єктивно. Причина цього в її невідчутності, хоча деякі готельні послуги можуть містити в собі і високовідчутні речовинні елементи. Готельна послуга поділяється на основні та додаткові послуги (рис.1.1.). [8]

Рис. 1.1. Види готельних послуг

Джерело сформоване автором на основі : [8]

Також є комплексні послуги, основною з яких є розміщення та харчування:

- розміщення + сніданок (континентальний або англійський) у номерах або спеціалізованих закладах;
- розміщення + харчування у ресторані;
- розміщення + харчування у ресторані, барі, кафе;
- розміщення + харчування у ресторанах європейської і національної кухні, барах, цілодобовий сервіс на поверхах.

Головним завданням готелів є надання тимчасового житла. Успіх роботи будь-якого готелю залежить від узгодженості дій безлічі різних людей. Кожен

співробітник повинен знати та розуміти місію свого підприємства та спрямовувати всі свої зусилля для успішного її виконання. Саме місія створює в оточуючих уявлення про призначення підприємства, його філософію, соціальну відповідальність перед суспільством та своїми працівниками; розкриває найпривабливіші сфери своєї діяльності; показує шляхи завоювання ринку з допомогою запровадження прогресивних технологій, що у кінцевому підсумку їх конкурентоспроможність. [7]

Отже, готельне господарство – це важлива частина соціальної інфраструктури регіону, яка створює сприятливі умови для руху, облаштування населення. Без розвинутого готельного господарства неможливий розвиток туризму, ділових стосунків, вдосконалення виробничих відносин. Розвиток готельного господарства в будь-якій країні буде сприяти більш інтенсивному руху людей, що є елементом державної соціальної політики. Завданням готельного господарства є – надавати послуги проживання, харчування тощо і отримувати максимальний прибуток в довгостроковій перспективі.

1.3. Типи та категорії готельних підприємств

На підприємствах готельного господарства послуги розміщення та інші додаткові послуги є взаємозалежними і формують комплексний готельний продукт. Залежно від того, як вони скомбіновані в єдиному комплексі, визначають тип підприємства готельного господарства. [3]

Типізація – метод наукового узагальнення, основою якого є групування об'єктів за допомогою узагальненої моделі або типу. У процесі типізації обирається об'єкт, найбільш характерний для цієї оптимальними властивостями. Типізація підприємств готельного господарства - об'єднання готельних підприємств за загальними ознаками залежно від їх функціонального призначення. [3]

Тип підприємства готельного господарства - одиниця класифікації підприємств готельного господарства за функціональним. Призначенням, уточнена і доповнена іншими характерними ознаками.

На сьогодні не існує єдиного визначення типів підприємств готельного господарства та відповідно застосування узагальнених термінів понятійного апарату, що ускладнює вирішення як наукових, так і практичних завдань, пов'язаних з організацією готельного господарства. У зв'язку з тенденціями щодо постійної появи на ринку готельних послуг нових видів додаткових послуг і форм обслуговування типізація підприємств готельного господарства є умовною. [6]

Головними факторами для типізації підприємств готельного господарства є:

- місцезнаходження, яке визначається відстанню від аеропорту, ділового центра міста, узбережної зони моря, інших об'єктів і туристичних ресурсів.
- термін перебування, готелі короткочасного та довготривалого перебування;
- режим експлуатації, для постійного так і для сезонного обслуговування;
- місткість номерного фонду;
- забезпечення харчуванням, готелі можуть бути без надання харчування, зі сніданком, або включати повний пансіон;
- цінова політика, бюджетні – 25-30 \$, економічні - 35-55 \$, середні – 55-95 \$, апарт готелі – 65-125 \$, першокласні готелі – 95-195 \$, фешенебельні готелі, вартість яких від 250 \$;
- ціль перебування обслуговуваного контингенту споживачів, можуть бути для ділових клієнтів, для відпочинку, для транзитних клієнтів;
- за формою власності можуть бути як приватні, так державні та муніципальні;

- за архітектурно-планувальними особливостями готелі поділяються на історичні, модерні та класичні.

Класифікаційна система - це поділ на категорії згідно з певних критеріїв і в загальному виділяють офіційний та професійний підходи до класифікації. Офіційний підхід займається розробкою, поширенням, проведенням комплексу необхідних вимог якості комфорту закладу займаються державні органи (Україна, Греція, Італія), а професійним підходом займаються недержавні об'єднання та союзи у сфері гостинності, прикладом є країни - Австрія, Швейцарія. [6]

Найпопулярнішими в світі системами класифікації є:

1. Європейська система, яку ми знаємо як систему «зірок», яка основана на розподілі готелів від однієї до п'яти зірок та базується на національній системі класифікації Франції. Саме таку систему ми використовуємо в Україні, як і Єгипет, Австралія, Угорщина й інші. [7]

2. Система букв, яка застосовується в Греції (A,B,C,D + De Lux);

3. Система корон, яку можна зустріти у Великобританії. Дві корони дорівнюють одній зірці, які є червоні та чорні.

4. Індійська система, яка використовується в країнах, які розвиваються, а побудована на бальній оцінці.

Класифікація закладів розміщення відбувається за певними критеріями:

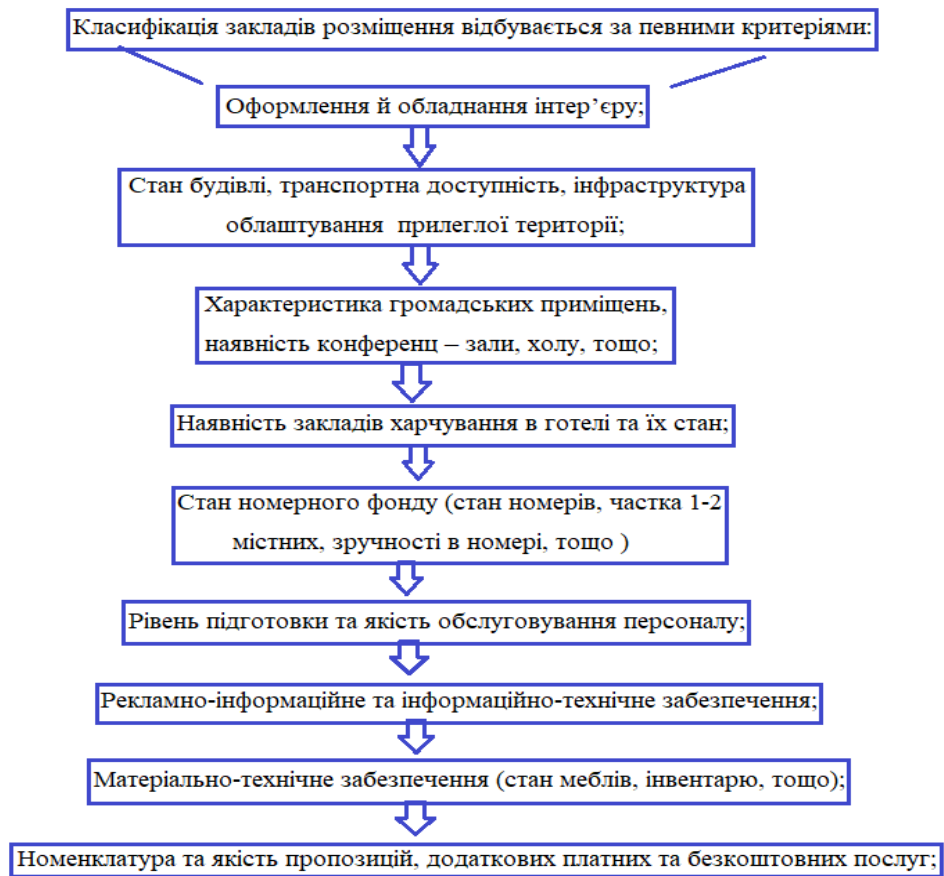

Рис. 1.2. Класифікація закладів розміщення за критеріями

Джерело сформовано автором на основі : [9]

У готельному господарстві зіркові рейтинги застосовуються для вимірювання якості готелів. Хоча міжнародного стандарту визначення того, що насправді означають зіркові рейтинги, не існує, найпопулярніша версія цієї системи пов'язана з путівником Forbes Travel Guide, де готелі оцінюються на основі встановлених критеріїв. [3]

За міжнародними рекомендаціями ВТО, засоби розміщення поділяються на такі групи:

- готелі й аналогічні засоби розміщення;
- комерційні та соціальні засоби розміщення;
- спеціалізовані засоби розміщення;
- приватні засоби розміщення (табл.1.1.)

Класифікація засобів розміщення за ВТО

Готелі й аналогічні засоби розміщення	Комерційні та соціальні засоби розміщення	Спеціалізовані засоби розміщення	Приватні засоби розміщення
Готелі Мотелі пансіонати	Турбази Молодіжні готелі Туристські кемпінги Підприємства соціального туризму	Лікувальні готелі Транспортні засоби розміщення Родтелі, ботелі, флотелі, альпотелі	Орендовані в приватних будинках та у приватних агентів приміщення

Джерело сформовано автором на основі : [9]

Крім того, відповідно до рекомендацій ВТО всі засоби розміщення можна представити двома категоріями :

- колективні засоби розміщення;
- індивідуальні засоби розміщення(рис.1.3.). [6]

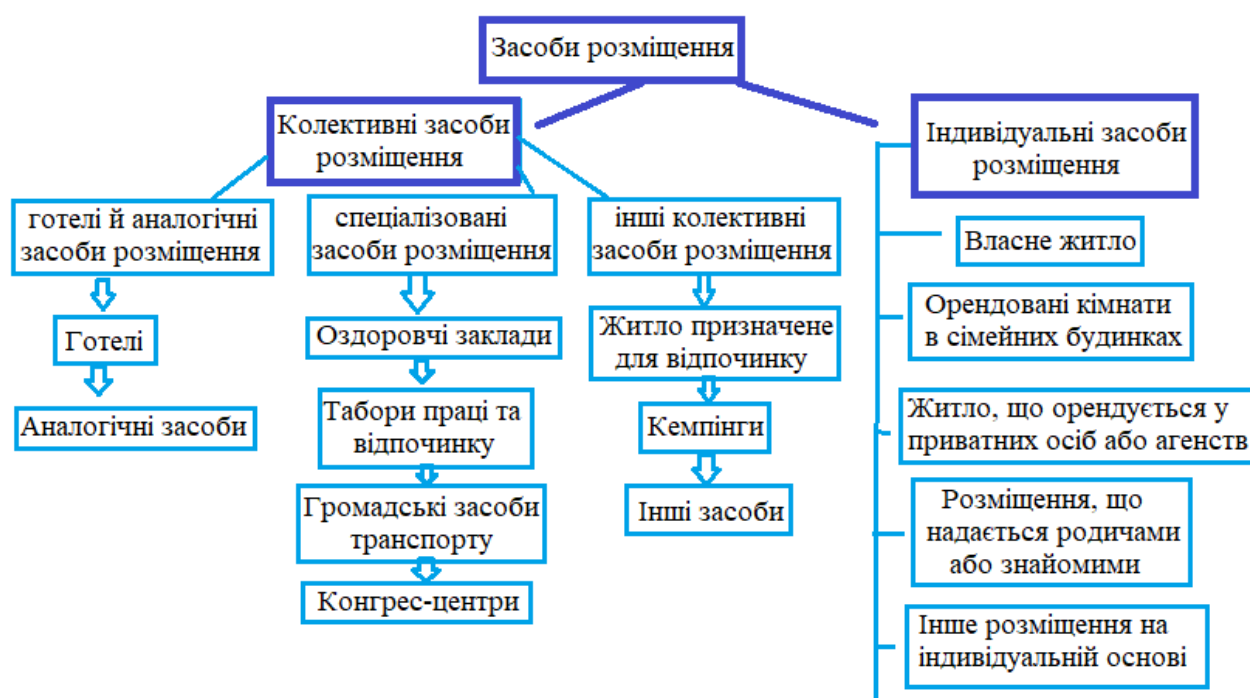

Рис. 1.3. Дві категорії засобів розміщення за ВТО

Джерело сформовано автором на основі : [9]

Готелі відрізняються від інших засобів розміщення тим, що вони являють собою добротні будівлі, обов'язково складаються із номерів, кількість яких перевищує певний мінімум, надають різноманітні готельні послуги, перелік яких не обмежується щоденним прибиранням номеру. Найбільшу групу серед всіх засобів розміщення становлять саме готелі, що розрізняються за багатьма ознаками, серед яких: місце розташування, тривалість і режим роботи, тривалість перебування гостей, рівень цін на номери, режим харчування, місткість номерного фонду, рівень комфорту, функціональне призначення. [3]

Саме група «готелі й аналогічні заклади» найбільше та найчастіше використовується у туристській діяльності. Значну частину клієнтів готелів й аналогічних закладів становлять саме туристи. Заселятись у готельні підприємства можуть і люди, що працюють або навчаються в цьому поселенні, а постійне помешкання мають - в іншому. [6]

У спеціалізованих закладах розміщення надання місць для ночівлі є вторинним, а первинною є будь-яка інша спеціалізована функція:

- лікування і профілактика захворюваності приїжджих із застосуванням таких природних чинників, як клімат, море, мінеральна вода, лікувальні грязі - в оздоровчих (санаторно-курортних) закладах;
- набуття трудових навичок і оздоровлення, у таборах праці і відпочинку;
- переміщення пасажирів - у громадських засобах транспорту, де є спальні місця;
- організація конференцій, семінарів, у конгрес-центрах тощо.

Інші колективні засоби розміщення включають:

- житло, призначене для відпочинку (комплекси будинків, приміщення квартирної типу, що здаються в оренду, бунгало);
- об'єкти кемпінгів, бухт для малих суден, де клієнту надається ночівля і ряд послуг типу інформаційних, торгових, дозвіллевих;
- туристські, шкільні, студентські гуртожитки, будинки відпочинку для престарілих та подібні об'єкти соціальної значимості.

Індивідуальні засоби розміщення розраховані на обмежену кількість місць для ночівлі та надаються за плату, в оренду, безкоштовно. До них відносяться власне житло (квартири, вілли, котеджі, садиби); кімнати, які оренднуються у приватних осіб або агентств; приміщення, що надаються безкоштовно родичами і знайомими. [6]

Отже, готельні підприємства розрізняються між собою по багатьом критеріям, місткості-кількості номерів, місць для мешкання, тощо. Організаційна структура підприємств надзвичайно складна, вона залежить від його призначення, місцеположення, специфіки гостей й багатьох інших факторів. Для кожної країни характерна своя класифікація підприємств готельного господарства. Тому готелі, що відносяться до однієї категорії, але розташовані в різних країнах, можуть мати досить істотні відмінності. Також є різні підходи до типізації засобів розміщення, щодо категорій. [3]

1.4. Методика дослідження структурно-динамічного розвитку готельного господарства країни

Дослідження сектору готельного господарства є науково-практичним завданням, яке ґрунтується на певній методології, що поєднує методи, прийоми, техніку, процедури та операції дослідження в певну ієрархічну систему, метою якої є пошук найоптимальніших шляхів вирішення поставлених завдань.

Метод дослідження – це система прийомів збору, обробки, представлення інформації для планомірного і цілеспрямованого вирішення наукових та практичних завдань. Сукупність методів і технологій, їх послідовність та взаємозв'язок складають методіку дослідження. [5]

Вибір конкретних методів дослідження диктується характером фактичного матеріалу, умовами і метою конкретного дослідження. Методи є упорядкованою системою, в якій визначається їх місце відповідно до конкретного етапу дослідження, використання технічних прийомів і проведення операцій з теоретичним і фактичним матеріалом у заданій послідовності. В одній і тій же

науковій галузі може бути кілька методик, які постійно вдосконалюються під час наукової роботи. [7]

Методом дослідження обраний системно-структурний аналіз, який дозволяє, на підставі аналізу функціонування готельного господарства - суб'єктів діяльності, структурувати готельне господарство, виявити міжкомпонентні, територіальні та організаційно-управлінські взаємозв'язки, їх характер, види, форми.

Системно-структурний підхід – це напрям методології досліджень, що полягає у вивченні об'єкта, яке у нашому випадку є готельне господарство Швейцарії, як цілісної множини елементів у сукупності відношень та зв'язків, тобто розгляд готельного господарства Швейцарії, як системи зі своїми елементами і зв'язками між ними. [8]

Основним методом системного підходу є системний аналіз – це сукупність методологічних засобів, які використовують для підготовки та обґрунтування аналізу стосовно розвитку готельного господарства в Швейцарії, які існують за теоретичним аспектам у першому розділі або виникнуть після діагностики його сучасного стану у другому розділі. [5]

Кожна система є сукупністю взаємопов'язаних елементів, які взаємодіють між собою з метою досягнення певних цілей. До таких складових належать не лише матеріальні об'єкти, а й відносини між ними. Системи мають свої властивості, які не характерні для елементів, що її утворюють. Будь-яка система є складовою іншої, а окремі елементи її можна розглядати як самостійні системи. Щоб здійснити успішний аналіз готельного господарства Швейцарії, треба окремо дослідити не тільки теоретичні дані, а й практичні, об'єднавши їх результати у загальному висновку.

Системно-структурний аналіз передбачає детальне структурування готельного господарства Швейцарії, з усіма його доповненнями. Процесуальний підхід та його головний елемент – метод часових зрізів, дозволяє створити систему часових зрізів, з допомогою якої легше дослідити деталі та причини змін в розвитку готельного господарства. Використання обох цих підходів дає змогу

розглянути структурно-динамічний аналіз як стійку систему взаємодіючих компонентів, в процесі яких відбуваються зміни в розвитку готельного господарства Швейцарії. [11]

Він дозволяє на основі класифікації та типології готелів, визначити суттєві відміни в рівнях та напрямках розвитку готельного господарства залежно від загальних тенденцій розвитку світового господарства.

Методика дослідження готельного господарства повинна відповідати сутності туризму як суспільного явища з властивою йому полікомпонентністю, структурованістю, нестрогою ієрархічністю та полі-функціональністю елементів системи. В методиці повинна бути відображена багатоаспектність діяльності в сфері готельного господарства відповідно до специфіки складової індустрії, особливості внутрішньої та міжнародної зв'язками з іншими галузями туризму, характерні риси туристичного споживання відповідно до масштабів дослідження. Саме реалізації зазначеної мети й прислуговує, обрана система суспільно-географічних методів дослідження. [5]

Методика визначення рівня розвитку готельного господарства в розрізі регіонів включає такі складові:

- а) визначення рівня розвитку за показником споживання послуг готельного господарства;
- б) визначення рівня розвитку за чисельністю зайнятих працівників у готельному господарстві;
- в) визначення рівня розвитку за показником локалізації готелів у районах.

Отже, згідно з вищесказаного, перш ніж щось буде прийнятим за істину, воно має бути обґрунтованим. У всіх випадках, коли стверджують щось або переконують у чомусь, слід доводити правильність суджень, наводити достатні підстави, підтверджуючи істинність висловлювань. На кожному з рівнів дослідження вирішується певне коло завдань, взаємозв'язок яких дозволяє виявити механізм формування, функціонування та форми організації готельного господарства. Тому, саме метод системно-структурного аналізу ідеально підходить для дослідження розвитку готельного господарства в обраній країні.

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ШВЕЙЦАРІЇ

2.1. Передумови розвитку готельного господарства в Швейцарії

Кожен історичний етап зробив важливий внесок до розвитку готельного господарства Швейцарії. Характеристика тенденції у сучасних готелях це – гарне поєднання готелів різних століть, шановне ставлення держави до своєї історії, прагнення зберегти цю велич за допомогою постійних реставрацій. Нині, коли більшість готелів країни обирають класичний мінімалізм чи природній еко-стиль, колорит дизайну історичних готелів залишається нерухомим й таким же привабливим для туристів. [32]

Особливості фізико-географічного положення країни. Швейцарії являє собою велику різноманітність ландшафтів. Альпи, кристальні чисті озера, величні гори із засніженими вершинами, квітучі луки і красиві міста, одним словом – все те, що так потрібно для вигідного розташування готелю.

Швейцарія – маленька країна, яка не має виходу до моря і розташована в самому центрі Європи. Площа Швейцарії - 41,3 тис.кв.км. Приблизно 60% території займають гори з тридцятьма чотириметровими вершинами, що по суті й робить цю країну унікальною та привабливою. [33]

Територія Швейцарії ділиться на три основні географічні регіони: Альпи, гори Юра і родюче центральне плато, або Міттельланд, де і і зосереджено більшість міст і економічних центрів. Для Швейцарії характерна велика кількість гір. У Швейцарії гори широко використовуються в рекреаційних цілях, тут знаходиться наймогутніша і вища частина Альп. Ще з давніх часів саме, у горах почали будуватись перші готелі, бо було багато туристів які приїжджали підкорювати вершини. Загально гори займають всю центральну і в значній мірі південну і східну частини країни. [10]

Курортні лікарні користуються джерелами за певну плату, а уповноважені урядами федеральні, регіональні, місцеві органи або громадські організації

строго контролюють дотримання режиму користування ними, стежать за охороною «зелених зон». У Швейцарії, широко відомої зразковою постановкою курортного справи, муніципалітети добре забезпечують охорону зелених зон навколо курортів, де заборонено будівництво будь-яких об'єктів, що забруднюють навколишнє середовище. [16]

Природні чинники. Кліматичні умови Швейцарії надзвичайно різноманітні, у жодній іншій європейській країні немає таких різючих природних контрастів в межах настільки маленькій території. В силу свого географічного положення Швейцарія схильна до впливу чотирьох кліматичних зон: середньо і північноатлантичної, середземноморської та континентальної. Через складність рельєфу кліматичні умови різних районів Швейцарії різні. [34]

Річки такої невеликої країни як Швейцарія належать басейнам трьох морів: Північного, Середземного і Чорного. Альпійські вершини розділені глибокими долинами Рони в Вале. Рейна і Інна в Граубюндене і Тічино в Тічино. Регіон Центральних Альп - це головний вододіл Європи. Кожна річка тут впадає в своє море: Рейн - в північне море, Інн - в Чорне, а Рона і Тічино в Середземноморське. Більшість річок бурхливі, буяють водоспадами і порогами, через що не придатні для судноплавства, отже річкових екскурсійних турів. Гордість Швейцарії - мальовничі озера. У країні їх налічується 1 484. Походження їх в основному тектонічної-льодовикове.

Швейцарія - одна з найбагатших за різноманітністю форм флори і фауни країн Європи. Тут зустрічаються види, які ростуть і живуть як у прохолодній арктичній Скандинавії, так і в жаркій субтропічній Іспанії. [33]

Історико-культурна спадщина. Історія Швейцарії обчислюється з XII тисячоліття до нашої ери. Саме тоді територія, покрита вічними снігами, під натиском глобального потепління клімату стала звільнятися від льоду. Поступово змінила білий покрив перетворився в зелений, і оживши земля знайшла перших своїх мешканців з людського роду. Виходячи з багатої історії освоєння і завоювання територій сучасної Швейцарії, дана територія має досить

велику специфічність в культурному і мовному спадщині. У Швейцарії не склалася єдина етнічна спільність.

Туристична популярність. Швейцарія приваблює багато туристів з усього світу завдяки своїй природі, культурним та історичним пам'яткам, високому рівню життя та розгалуженому готельному господарству. Швейцарія постійно працює над розвитком нових туристичних маршрутів та послуг, щоб збільшити свою популярність серед відвідувачів. [25]

Економіка. Туризм у країні займає третє місце в її економіці, будучи стабільним джерелом доходу. Туризм є однією з найбільших і динамічних галузей економіки. Високі темпи його розвитку, великі обсяги валютних надходжень активно впливають на різні сектори економіки, що сприяє формуванню власної туристської індустрії.

Інвестиції в готельну інфраструктуру. Влада Швейцарії та приватні інвестори активно інвестують в розвиток готельної інфраструктури, щоб забезпечити високий рівень обслуговування та комфорту для туристів. Наприклад, останніми роками було відкрито багато нових готелів та ресторанів, обладнаних за останніми технологіями та зручностями.

Кваліфікація кадрів. В Швейцарії існує велика кількість спеціальних шкіл та навчальних центрів, які надають якісну підготовку для роботи в готельній сфері. Влада також надає підтримку в галузі навчання та розвитку професійних навичок, щоб забезпечити високий рівень кваліфікації кадрів в готельній галузі. [22]

Розвиток еко-туризму. Швейцарія активно розвиває еко-туризм, пропагуючи концепцію сталого розвитку. Влада та готельні компанії прагнуть зменшити вплив туризму на навколишнє середовище, а самі швейцарці дуже пильно турбуються про екологію, особливо у найпопулярніших курортах. Вони завжди обирають екологічні тури вихідного дня, кемпінги та походи з сім'ями.

Варто також розглянути туристичні потоки до Швейцарії в динаміці, оскільки це є важливим аспектом розвитку готельного господарства (табл..2.1.) [9]

Туристичні потоки Швейцарії за останні роки

Рік	Кількість туристів, млн.	Зміна відносно попереднього року, %
2017	10.8	+5.2
2018	10.9	+1.0
2019	10.7	-1.8
2020	4.8	-55.7
2021	6.1	+27.1

Джерело сформовано автором на основі : [9]

У 2020 році через пандемію COVID-19 туристичні потоки значно зменшилися, але в 2021 році відбулося значне збільшення числа туристів в порівнянні з попереднім роком. Незважаючи на це, кількість туристів у 2021 році все ще залишається нижчою, ніж у 2017-2019 роках. [37]

Також варто розглянути регіональний аспект розвитку туризму (табл..2.2.)

Рейтинг регіонів Швейцарії за кількістю відвідувачів у 2019 році

Регіон	Кількість відвідувачів, млн.
Зальцбургське озеро	3.56
Бернські Альпи	1.83
Цюрих	1.39
Женева	1.24
Вальдштатт	1.22
Зермат	1.12
Інтерлакен	1.08
Гріндельвальд	0.94
Сьон	0.79
Люцерн	0.76

Джерело сформовано автором на основі : [25]

Найбільш популярним регіоном серед туристів залишається Зальцбургське озеро, що можна пояснити його красивими пейзажами та розташуванням недалеко від міста Зальцбург, яке відоме своєю культурною спадщиною.

Щодо найбільш популярних туристичних атракцій, серед них переважають історичні та культурні місця, такі як Зальцбургський замок Хохенсальцбург,

Музей FIFA, Музей Олімпійського музею Лозанни, Замок Чілльон та інші. Однак, варто зазначити, що серед популярних атракцій також є природні місця, такі як парки та зоопарки (табл.2.3). [18]

Таблиця 2.3.

Рейтинг найпопулярніших атракцій Швейцарії за кількістю відвідувачів у 2019 році

Атракція	Регіон	Кількість відвідувачів, млн.
Зальцбургський замок Хохенсальцбург	Зальцбургське озеро	0.57
Музей FIFA	Цюрих	0.37
Музей Олімпійського музею Лозанни	Лозанна	0.29
Парк Рейнфолс	Цюрих	0.28
Музей науки та техніки "Technorama"	Цюрих	0.25
Цюрихський зоопарк	Цюрих	0.24
Музей Фондації П'єра Гільєра	Парк-Женева	0.23
Замок Чілльон	Лозанна	0.22
Парк альпійських квітів Шиллерталь	Вальдштатт	0.20
Альпійський зоопарк Берн	Бернські Альпи	0.19

Джерело сформовано автором на основі : [25]

На 2021-2022 рік туризм в Швейцарії продовжує відновлюватись після пандемії COVID-19, яка значно вплинула на галузь туризму у всьому світі. Так, згідно з даними Швейцарського державного секретаріату з питань економіки (SECO), у 2021 році кількість закордонних туристів, які відвідали Швейцарію, збільшилась порівняно з 2020 роком на 32,8%, до 10,9 мільйонів осіб. [37]

За даними швейцарської компанії STR, що займається моніторингом готельного ринку, на кінець листопада 2021 року середня відсоткова зайнятість готелів у Швейцарії становила 49,1%, що на 8,6% вище, ніж у листопаді 2020 року. Також за цими даними середні ціни на номери в готелях зросли на 2,3%.

Щодо причин відновлення туризму в Швейцарії можна відзначити кілька факторів. По-перше, країна має розвинуту готельну інфраструктуру та зберігає традиції високої якості обслуговування. По-друге, Швейцарія приваблює туристів своїм мальовничим ландшафтом, гірськими краєвидами та

різноманітними можливостями для активного відпочинку. По-третє, уряд Швейцарії вживає заходів для забезпечення безпеки туристів під час пандемії, таких як вимога наявності сертифікату COVID-19 для відвідування деяких місць, масковий режим у громадських місцях тощо. [36]

Крім того, Швейцарія активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Світова туристична організація (UNWTO), щоб підтримати розвиток туризму в країні. Наприклад, в серпні 2021 року Швейцарія стала одним зі співзасновників проекту UNWTO "Світовий план дій для відновлення туризму", який має на меті підтримати туризм у країнах світу після пандемії COVID-19. [37]

Загалом, розвиток туризму в Швейцарії в 2021-2022 роках можна охарактеризувати як прагнення до сталого та інноваційного розвитку, підтримки малих та середніх підприємств, підвищення якості послуг та забезпечення безпеки туристів під час пандемії. Швейцарія залишається однією з найбільш популярних туристичних дестинацій в світі, і зусилля, що здійснюються для розвитку цієї галузі, мають на меті збереження цього лідерства в майбутньому. [22]

Отже, багато передумов Швейцарії у сукупності мають поштовх до розвитку готельного господарства, але на зараз - туризм у країні займає третє місце в її економіці, будучи стабільним джерелом доходу, тому і є найважливішим чинником який сприяє на розвиток готельної сфери. Крім того, Швейцарія має репутацію країни, яка є символом розкоші та багатства, і вона знаменита своїм високим рівнем життя та розкішними гірськолижними курортами. Щодо розвитку туризму в країні, то він здійснюється завдяки декільком факторам. Перш за все, Швейцарія знаходиться в центрі Європи та має добре розвинуту транспортну мережу, що робить її легко доступною для туристів з усього світу. Швейцарський уряд активно підтримує розвиток туризму, надаючи державну фінансову допомогу для реклами та просування країни як туристичного напрямку. Також, швейцарські готелі та ресторани відомі своєю високою якістю та обслуговуванням, що забезпечує популярність країни серед

туристів. На сьогоднішній день, Швейцарія є однією з найпопулярніших туристичних дестинацій у світі, а її розвиток туризму продовжується.

2.2. Аналіз розвитку готельного господарства в Швейцарії

Швейцарія – це країна номер один у галузі гостинності та туристичного менеджменту. Наймодніші та найреспектабельніші готелі, шикарні курортні комплекси, відомі компанії в індустрії моди хочуть наймати саме випускників швейцарських вузів, які спеціалізуються на навчанні в галузі індустрії гостинності. [34]

Важливою складовою туристичного бізнесу Швейцарії є готельне господарство. На нього в Швейцарії припадає 45% усіх доходів, які отримують з туризму. У готельній справі зараз переважає жіноча праця, також широко застосовується і праця іноземців. У країні діють понад 8,5 тисяч різноманітних готелів – від готелів міжнародного класу до простих мотелів. Одночасно у них можна розмістити до 275 тисяч осіб. Приблизно така кількість місць налічується в котеджах і квартирах, які здаються швейцарцями в туристичний сезон. Крім того, є численні туристичні табори, майданчики для будинків на колесах. [22]

Майже 60% розміщень іноземних гостей приблизно 13 млн. осіб посідає готельний сектор, тоді як 62% внутрішнього туризму десь 2 млн. осіб розміщується у секторі самообслуговування - квартири у приватних будинках, шале, табори. Проте, готельний сектор все ж має більше значення для розміщення, кількість турових днів, що припадають на цей сектор, розподіляється нерівномірно по туристичних зонах, наприклад, найбільш популярні гірські курорти, потім йдуть озера, великі міста тощо. [8]

Готельне господарство – це циклічний сектор, у якому зростання кількості працівників значною мірою залежить від попиту. Кількість робочих місць за 2020 рік скоротилось на 6600 (8,6%). Якщо кількість робочих місць на кінець 2021 року порівняти з попереднім роком, то скорочення буде ще більшим: - 40 400 робочих місць (- 15,1 відсотка). Рівень безробіття в індустрії гостинності зріс

із 4,8 до 7,9 відсотка у 2021 році. У сфері житла рівень безробіття сягнув навіть 9,2 відсотка (рис.2.1.). [7]

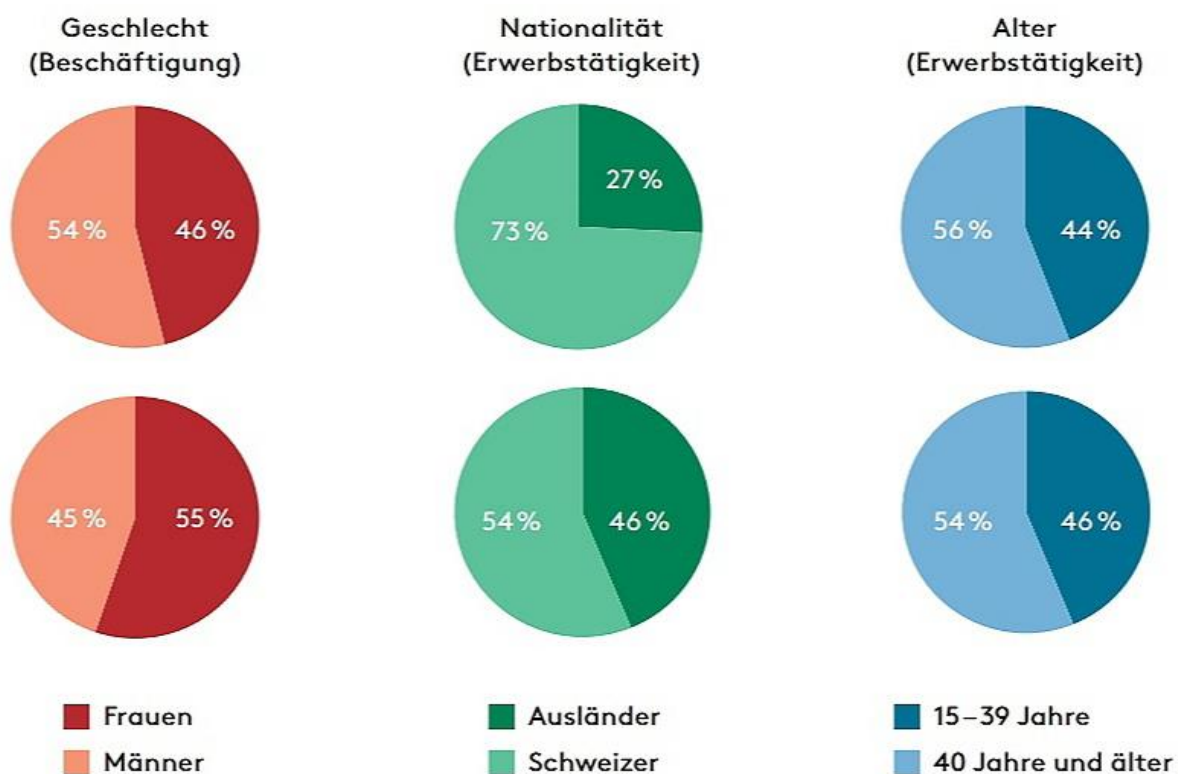

Рис. 2.1. Частка працевлаштування у готельній сфері за 2020 рік
Джерело [22]

Статистика до пандемії COVID-19 показувала дуже позитивні перспективи у готельному господарстві (рис.2.2.). [25]

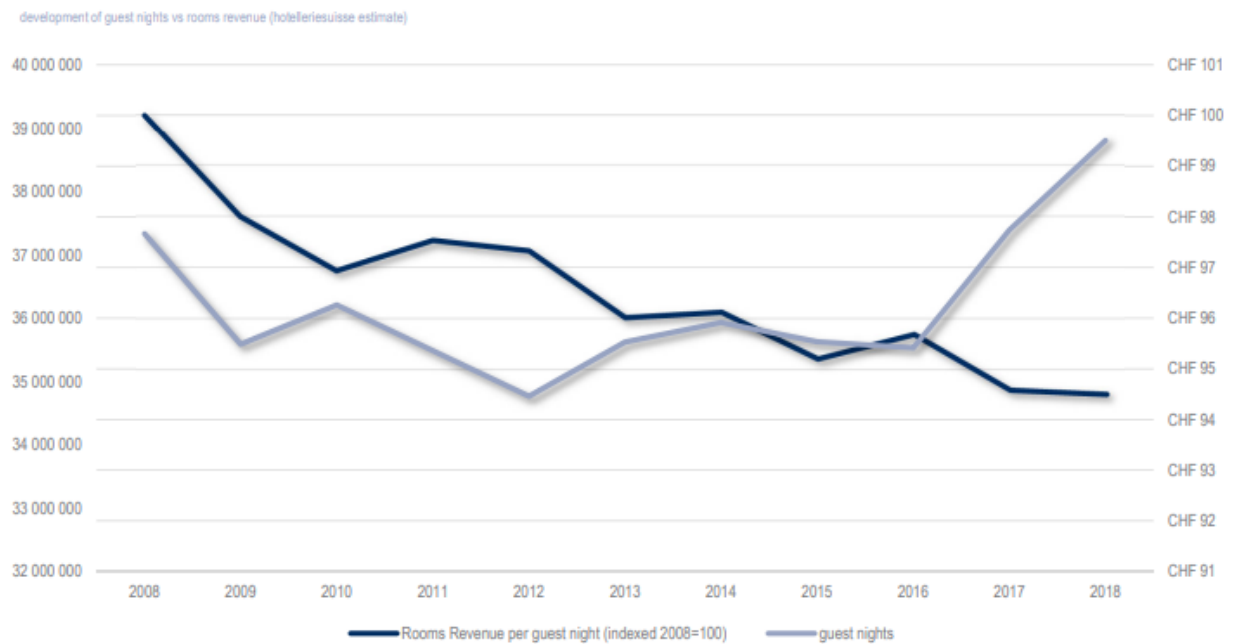

Рис. 2.2. Загальний ринковий рівень зайнятості номерів за містами

Джерело [25]

Ажіотаж навколо Цюріха та Женеви 70%, 60% . За винятком лідера ринку, великі та міжнародні готельні мережі зосередили свою експансію переважно навколо Цюріха та Женеви. Це, незважаючи на те, що 50%, 40% інші менші міста, так само добре. Менші вітчизняні регіони 30%. (2.3.). [30]

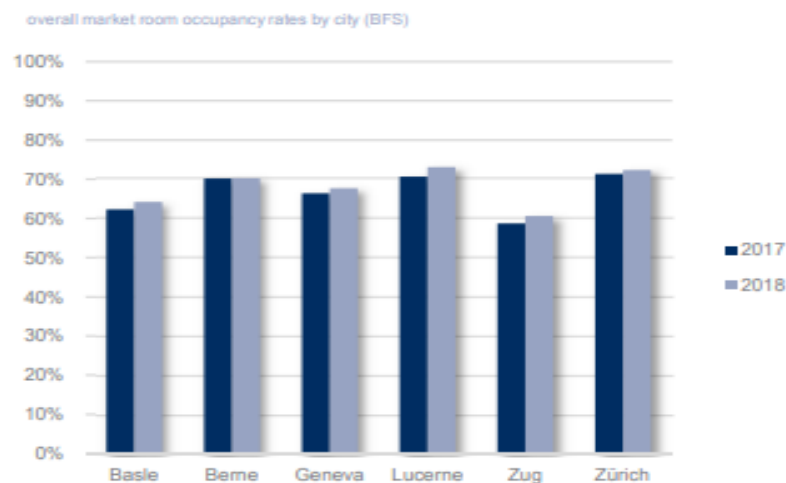

Рис. 2.3. Дохід від номерів (за ніч)

Джерело [25]

Динаміка кількості ночей за 2018 рік став рекордним для швейцарської готельної індустрії – 38,8 млн. ночей. Ще ніколи не було так багато ночей, а іноземні гості ночували в готелях більше (+4,5%), ніж швейцарці (+2,9%). Загальний темп зростання склав +3,8% і зафіксував зростання в 11 з 13 туристичних регіонів. Згідно з STR, загальний рівень заповненості становив 67,4%, тобто на 2,2% вище, ніж у попередньому році. У містах заповнюваність була зафіксована на рівні 70,8% – це найвище значення з початку реєстрації у 2012 році. Заповнюваність у курортних напрямках становила в середньому 53,6% – як і в попередні роки(рис.2.4). [25]

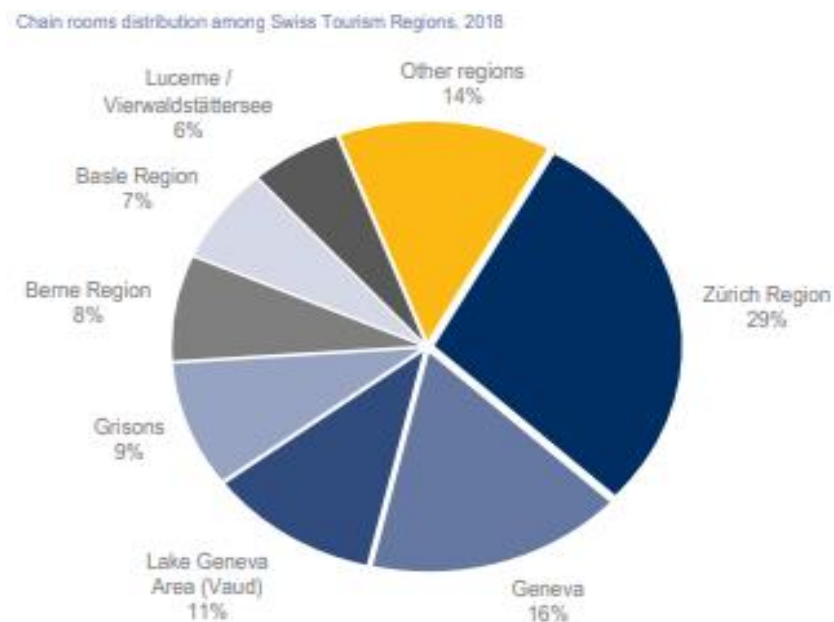

Рис. 2.4. Розподіл мережевих номерів серед туристичних регіонів Швейцарії, 2018 рік

Джерело [25]

Швейцарія має в своєму розпорядженні значну кількість розкішних дорогих готелів. Середньостатистичний європеєць витрачає у Швейцарії значно багато грошей. Ця обставина спонукала представників готельного бізнесу Швейцарії просувати на європейські ринки насамперед найдорожчі та найпрестижніші готелі. Туристів перш за все, приваблює до Швейцарії - це

високий рівень сервісу, спокій, багаті екскурсійні можливості. За такої ситуації, мабуть, кожен готель у країні можна назвати «топовим», але все ж таки є невелика кількість дійсно цікавих й достойних готелів, які на мою думку мають право називатись найвидатнішими, популярними й висококласними готелями Швейцарії. [10]

Швейцарська класифікація готелів HotellerieSuisse ще в 1979 році HotellerieSuisse запровадила систему класифікації для готелів, що працюють у Швейцарії. З тих пір ця система класифікації регулярно адаптується до мінливих потреб гостей постійно вдосконалюється. Критерії, які застосовуються до цього каталогу, були переглянуто в 2019/20 рр. і застосовується на період з 2021 по 2025 рр. [34]

Спільне заснування Hotelstars Union у 2009 році стало першим кроком до цього гармонізація класифікації готелів у Європі. Досягнення на шляху забезпечення якості в швейцарській системі класифікації готелів зберігаються та вважаються додатковими основами. Крім того, у 2011 році HotellerieSuisse представила нову базову категорію без зірочок – категорія «Swiss Lodge». І з 2019 року так і було можливим класифікувати апартаменти з обслуговуванням у категорії зірок додаток до готелів. Таким чином, швейцарська система класифікації дає клієнтам максимально можливий рівень комфорту та прозорості(рис.2.5). [22]

Basic Category	Superior	Garni
SWISS LODGE 		SWISS LODGE
		
		
		
		
		

Рис. 2.5. Швейцарська класифікація готелів
Джерело [22]

Швейцарська лока та 1-зірковий готель: загальне враження від готелю достатньо для простих вимог. Зокрема, меблі та обладнання є відповідними та зберігаються. [25]

2-зірковий готель: загальне враження від готелю достатньо для середніх вимог. Зокрема, меблі та обладнання підтримуються та гармонізуються.

3-зірковий готель: загальне враження від готелю достатньо для підвищених вимог. Зокрема, меблі та обладнання однакові за формою та кольором, підвищений комфорт.

4-зірковий готель: загальне враження від готелю достатньо для високих вимог. Зокрема, меблі та обладнання є високоякісними та пропонують першокласний комфорт. Загальний вигляд відповідає формі, кольору та матеріалам. [22]

5-зірковий готель: загальне враження від готелю достатньо для найвищих вимог. Зокрема, меблі та обладнання розкішні та пропонують найвищий комфорт. Загальний вигляд узгоджується з формою, колір і матеріалами.

Покращений готель: ці підприємства пропонують особливо високі ціни рівень обслуговування, а також ступінь експлуатаційного обслуговування вище середнього, і вони перевищують загальне враження очікуваний у своїй категорії(рис.2.6.). [9]

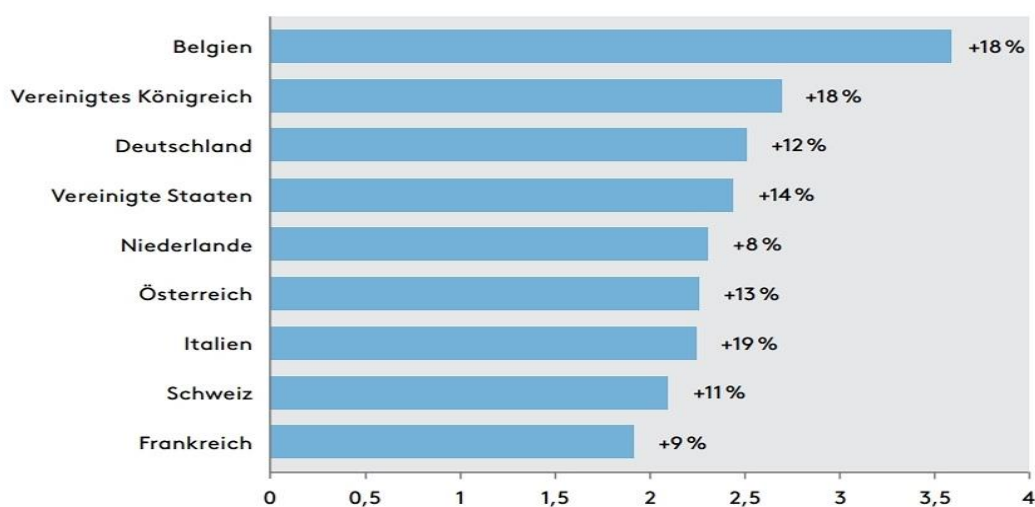

Рис. 2.6. Тривалість перебування гостей у готелях за 2020 рік

Джерело [22]

На даний момент, успіх Швейцарії як лідера у готельному господарстві визначається наявністю високоякісних 4-х та 5-зіркових готелів, що пропонують відпочиваючим безліч послуг, як влітку або взимку, також і протягом усього року. Орієнтація в пропозиції йде на відповідний сегмент туристичного ринку та відповідність пропозиції ціні. Швейцарія орієнтується на клієнтуру, яка готова сплачувати високу ціну за високоякісний продукт (рис.2.7.). [22]

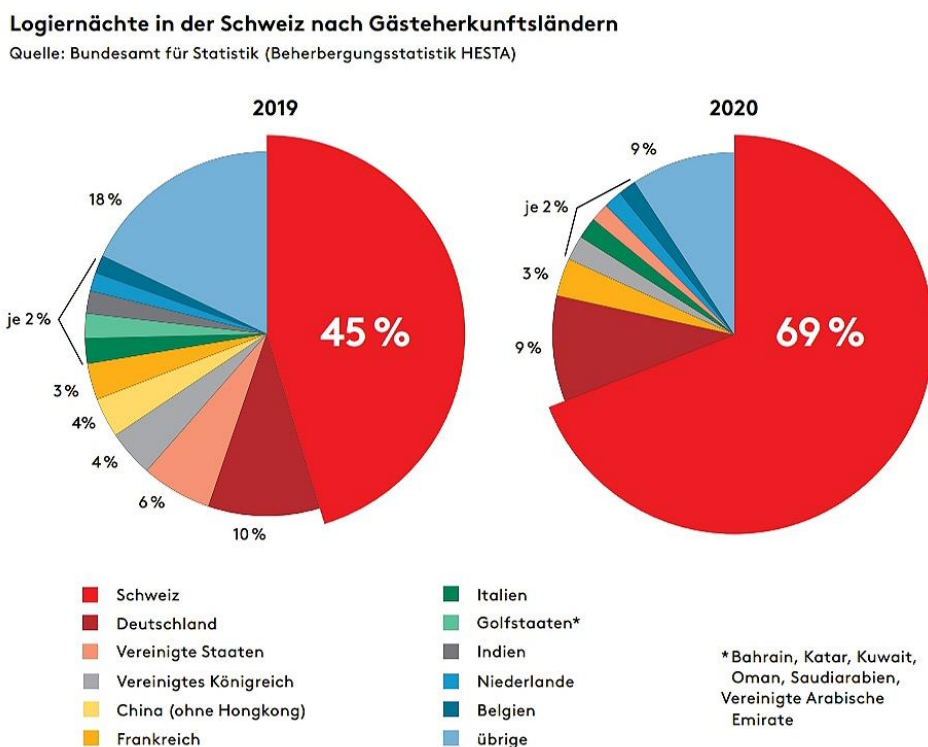

Рис.

2.7.

Проживання туристів в Швейцарії залежно від країни походження за 2019-2020 рік

Джерело [22]

Для розміщення гостей та туристів у Швейцарії є не просто величезна кількість готелів, а й такі, які знаходяться в числі найкращих у світі. Саме це і спричинило те, що сімейний, діловий чи елітний відпочинок у Швейцарії визнаний одним з найкращих. Відпочинок тут завжди вважається комфортним, престижним та якісним. [28]

У країні працюють понад 6300 атестованих готелів, кілька тисяч шале, апартаментів та молодіжних костелів, також близько 500 автомобільних

кемпінгів. Діє програма TQM-Total Quality Management, у рамках якої підтримується високий рівень обслуговування: від готелів та приватних апартаментів до супутніх туристичних підприємств. [31]

Готелі розташовуються в різних районах міста, багато з них оточені міськими пам'ятками, озерами чи парками. Розміщують туристів у номерах різної категорії, з балконами, терасами, або мансардними вікнами, з яких можна побачити всю красу швейцарської природи. Багато готелів крім стандартних послуг пропонують гостям на дозвіллі пограти в гольф, теніс, зайнятися водними та іншими видами спорту(рис.2.8.). [34]

З кожним роком Швейцарію відкривають для себе все більше і більш туристів, що сприяє стрімкому розвитку готельного бізнесу. З'являється дедалі більше готелів, орієнтованих певну категорію достатку туристів. Деякі готелі, які збудовані дуже давно, реконструюються і стають більш затребуваними через нові елегантні інтер'єри, підвищений комфорт і відмінний сервіс. [22]

Anzahl Betriebe, Zimmer, Betten und Logiernächte nach Klassifikation, 2020

Quelle: Bundesamt für Statistik (Beherbergungsstatistik HESTA)

Klassifikation	Anzahl Betriebe	Anzahl Zimmer	Anzahl Betten	Logiernächte	Logiernächte zum Vorjahr
Swiss Lodge	269	7 740	18 047	1 568 103	-30 %
★	24	1 987	4 550	282 055	-61 %
★★	110	3 911	7 616	747 139	-43 %
★★★	855	33 676	64 168	6 373 026	-37 %
★★★★	480	35 567	64 929	6 473 243	-43 %
★★★★★	102	10 457	18 779	1 719 758	-47 %
Total HotellerieSuisse-klassiert	1 840	93 338	178 089	17 163 324	-41 %
Total Schweiz	4 646	142 807	279 248	23 730 738	-40 %

Рис. 2.8. Кількість закладів, кімнат, ліжок та ночівлі за класифікацією, за 2020 рік

Джерело [22]

Також можливе розміщення в кемпінгах, але важливо врахувати, що в літню пору необхідне попереднє бронювання (рис.2.9.).

Entwicklung der Buchungskanäle

Quelle: Walliser Tourismus-Observatorium

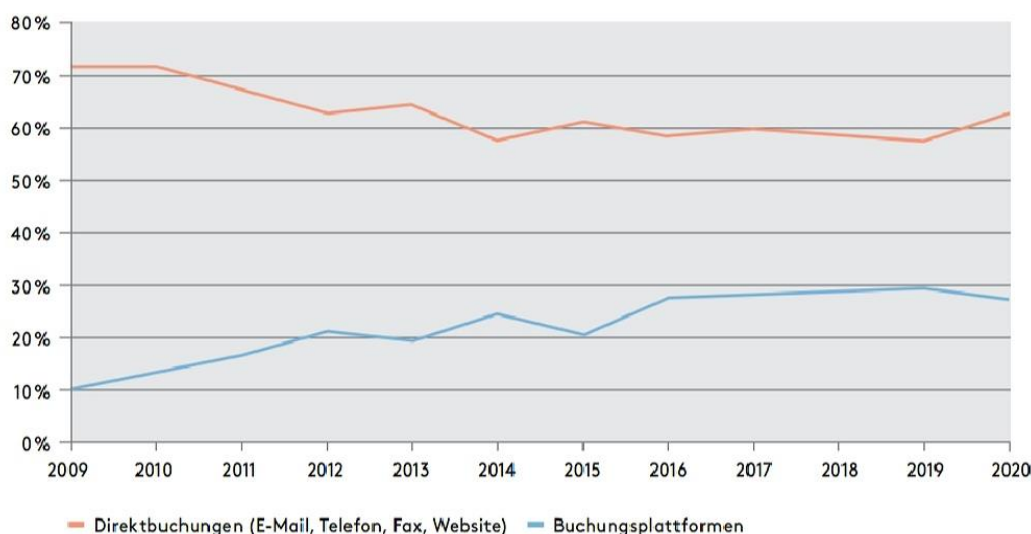

Рис. 2.9. Розвиток каналів бронювання за 2020 рік

Джерело [22]

Тільки 37% швейцарських засобів розміщення входить до Swiss Hotel Association (SHA) - асоціації, покликаної сприяти розвитку готельного бізнесу. Потенційні клієнти готелів, що входять до SHA, можуть бути впевнені у таких стандартах: базові готелі 1* ; стандартні 2* ; готелі туристичного класу 3* ; першого класу 4 * ; делюкс 5 * ; Swiss Deluxe – так називаються 35 провідних готелів Швейцарії. [35]

Швейцарія просуває на європейські ринки перш за все найбільш дорогі та престижні готелі, і, як правило, що входять в The Leading Hotels of the World або Top International Hotels (Grand Hotel Regina - Адельбоден, Hotel Metropol - Базель, Hotel Meister - Люгано, Hotel La Margna - Санкт-Моріц та інші). Загалом у об'єднанні «Top International Hotels» представлено 35 швейцарських готелів.

Окремо треба виділити традиційні, але у сучасному вигляді будиночки-шале. Річ у тому, що за останні років п'ять такі будиночки набули шалено популярну тенденція у всьому світі, а особливо у гарних природних місцевостях, такі будиночки ще часто зараз називають «інстаграмним місцем». Так ось,

будиночок-шале – це невеликий будиночок у сільському еко-стилі, який облаштован різними зручностями.

Будь-яка готельна мережа, як показує практика, є найбільш ефективним способом господарювання в готельному бізнесі. Ось основні готельні мережі у Швейцарії які хотілося б виділити: [27]

Swissotel Hotels & Resorts: Готельна мережа, що обіймає верхній сегмент міжнародного готельного ринку. Мережа була заснована у 1980 р. у Цюріху швейцарськими компаніями Swissair та Nestld. Перші готелі відкрилися у Берні, Женеві, Цюріху та Нью-Йорку.

Готелі розташовані в ділових центрах найбільших міст і ідеально підходять для бізнес-поїздок. До послуг клієнтів добре оснащені банкетні та конференц-зали. Ланцюжок включає 120 готелів у 23 країнах і контролює фонд з 55 000 номерів. Штаб - квартира Swissotel Hotels & Resorts знаходиться в Цюріху.

Movenpick Hotels & Resorts : Міжнародна група зі штаб-квартирою в Цюріху, до якої входить 71 готель у 25 країнах, ще 30 готелів перебувають у стадії проектування та будівництва. На кінець 2018 р. на Movempick у світі працювало 18 тис. співробітників, а річний прибуток компанії склав 1,42 млрд франків. Перші готелі Movempick у Швейцарії були відкриті в 1973 р. Засновник цієї міжнародної мережі готелів та ресторанів Улі Прагер згадує, що ця назва з'явилася після того, як він спостерігав за чайкою, яка прилітаючи за їжею, швидко хапала її та відлітала. [27]

HELIOPARK Hotel&Resorts: Загальний номерний фонд складає понад 2500 номерів. Готелі мережі знаходяться на території Швейцарії, Німеччини та України. Австрії, Латвії та Словенії. Під управлінням компанії є різних категорій готелі: заміські, курортні та міські готелі. Заміські готелі HELIOPARK Hotel&Resorts ідеально підходять для сімейного чи романтичного відпочинку на природі. У них створені всі умови для спортивного дозвілля, корпоративного відпочинку та сімейних свят. [34]

Barriere Hotel: Вишукана готельна мережа, що складається з гарних готелів та розкішних казино. Lucien Barriere Hotel & Casino славиться

елегантними номерами, обладнаними з бездоганим смаком та ресторанами з французькою кухнею. Особливою гордістю мережі є два відмінні гольф-клуби та центри таласотерапії

Найтоповіші готелі Швейцарії:

Grand Hotel Zermatterhof 5* (дод. А): Цей елітний готель із багатими традиціями та центральним, але тихим місцем розташування, є уособленням елегантності і сучасного комфорту. Готель розташований у невеличкому курортному селі Церматт, що знаходиться на півдні Швейцарії. До послуг гостей 3 ресторани, безкоштовний Wi-Fi і спа-салон Vita borni із великим басейном, ландшафтною сауною, процедурними кабінетами і окремою спа-зоною для пар. 3 номерів і люксів із сучасним інтер'єром відкривається краєвид на гори. Більшість вікон з цих номерів виходить на гору Маттерхорн. Краєвид із вікон, і дійсно, зачаровує. Аж важко відірвати свій погляд. [27]

Le Grand Bellevue 5* (дод. Б): Розташований в місті Гстаад, Le Grand Bellevue знаходиться в парку провінції. Лижний курорт Еллі та Гірськолижний курорт Гштаадт розташовані за 5 хвилин їзди на автомобілі. Цей 5-зірковий готель є ідеальним місцем для активних туристів: Лижний курорт Адельбоден знаходиться в 37,5 км, Гірськолижний підйомник Gstaad Eggli - за 1,7 км від нього. Тут є безкоштовні міні-бари та DVD-програвач, пір'яна ковдра і постільна білизна вищої якості, окремі балкони, звісно безкоштовний доступ до Інтернету. До послуг туристів є нічний клуб, критий басейн та сауна.

The Cambrian Adelboden 4,5* (дод. В): Ще одне унікальне місце в живописній Швейцарії, що пропонує захоплюючі краєвиди на швейцарські Альпи – це готель The Cambrian Adelboden. Готель розташований у глибині долини в мальовничому швейцарському альпійському селі Адельбоден. Готель має вигідне місце розташування, адже поблизу знаходяться найкращі гірськолижні схили Швейцарії та туристичні стежки, – це ідеальне місце для відпочинку і зимою, і літом. Також деякі номери у цьому готелі мають басейн під відкритим небом. Із басейну також відкривається неймовірний краєвид на

могутні Альпи. Цей басейн із підігрівом, тому насолоджуватися місцевою красою можна у будь-яку пору та погоду. [10]

Hotel Splendide Royal (дод. Г): Цей готель ідеально підійде для тих, хто не дуже любить гори, лижний відпочинок та холод. Hotel Splendide Royal розташований у Лугано. У цьому місті інший клімат, ніж повсій Швейцарії – тут тепло то можна побачити, як ростуть пальми біля озера. Готель Splendide Royal належить до Асоціації невеликих розкішних готелів світу та вирізняється просторими номерами з особливою елегантністю та високим рівнем обслуговування. Кожен номер обладнаний супутниковим телебаченням із платними каналами.

Riffelhause 1853 (дод. Г): Готель Riffelhaus є одним із класичних готелів у Церматт. Готель розташований на висоті 2500 метрів над рівнем моря в самому центрі чарівної місцевості для катання на лижах, здійснення піших і велосипедних прогулянок. У готелі 29 зручних номерів: одномісних, двомісних та сімейних. Номери оформлені в ностальгічному стилі, викликаючи приємні асоціації із серединою XIX століття. [27]

Отже, добре розвинена готельна інфраструктура, постійний розвиток та розширення готелів в сукупності з широким спектром послуг та високим рівнем сервісу пропонує туристам відпочинок у Швейцарії на будь-який смак: від дорогих і комфортабельних готелів до кемпінгів і популярних будиночків-шале. У характеристиці найтоповіших готелях лідирує не тільки зовнішній вигляд й масштабність самого готелю, не наявність усіх необхідних чинників для потреб людини, а справжня висококласна якість обслуговування та насиченість різноманітними послугами.

2.3. Територіальна організація готельного господарства Швейцарії

Територіальна організація готельних послуг – це комплекс спеціальних умов, які надаються в певному місці, території (регіоні), котрі містять усі споруди, необхідні для перебування, розміщення, харчування та організації

дозвільної діяльності гостя, створюючи атмосферу комфортного перебування в даному місці. [27]

На розташування закладів готельного господарства впливають, з одного боку, особливості цільового призначення закладу, а з іншого – освоєність території, на якій вони розташовані, тобто рівень розвитку інфраструктури. Важливою складовою створення туристичного продукту є діяльність різних типів готельних підприємств, створення належних умов для тимчасового проживання туристів та надання різних за характером послуг. Крім того, розвиток і територіальна організація готельного господарства зумовлюється низкою факторів і умов, а також зв'язками між закладами готельного господарства, системою розселення і об'єктами господарювання. [34]

Розміщення готельних закладів по території Швейцарії дозволить виявити проблеми, або підтвердити перспективи, що існують у територіальній організації готельного господарства країни.

Завдяки насиченими природними ресурсами країни, готельне господарство однаково стрімко розвивається у всіх туристичних районах. У кожному з них майже кожен рік з'являється низка нових готелів. Звісно, кожен туристичний район має свої особливості та є привабливим для потоку туристів.

Готельне господарство Швейцарії організовано на територіальній основі відповідно до принципу федералізму. Згідно з цим принципом, кожен кантон (штат) має своє власне законодавство, регулююче готельну галузь. [16]

Таблиця з регіонами Швейцарії та їх характеристиками:

Регіон	Найпопулярніші атракції	Відвідуваність	Види туризму
Регіон Зальван	Курорти Ароса та Ленцерхайде, гірські краєвиди, зимові види спорту	Висока	Гірський туризм, зимові види спорту
Регіон Берн	Курорти Юнгфрау та Адельбоден-Ленк-Кандерштег, гірські краєвиди, зимові види спорту	Висока	Гірський туризм, зимові види спорту
Регіон Вале	Курорти Маттерхорн та Алетш, гірські вершини та льодовики	Висока	Гірський туризм, зимові види спорту
Восточна Швейцарія	Курорти Граубюнден та Сент-Моріц, гірські краєвиди, лікувальні джерела	Висока	Гірський туризм, лікувальний туризм, екотуризм
Центральна Швейцарія	Курорти Енгельберг, Люцерн та Андерматт, гірські краєвиди	Середня	Гірський туризм, культурний туризм, зимові види спорту
Регіон Женева	Женевське озеро, Міжнародний організаційний центр, винні гастрономічні тури	Висока	Культурний туризм, гастрономічний туризм
Регіон Фрібург	Старовинний центр міста Фрібург, замок Грюєр, озеро Швартзее, винарські маршрути	Висока	Культурний туризм, гастрономічний туризм
Регіон Юра та Регіон трьох озер	Курорт Нойшателль, озера Нойшателль та Біенне, Замок Чіллльон, Будинок Ле Корбюзьє, музей Олександра Калдера	Висока	Культурний туризм, водний туризм
Регіон Базелю	Катедра Базель, художні музеї, фонтан Деви Марії, багатофункціональний комплекс Базельворлд	Висока	Культурний туризм, шопінг, гастрономічний туризм
Регіон Тичино	Озеро Лугано, Ліндара ді Вал Маджоре, Санта-Марія-дель-Сассо, гірські містечка, старовинні квартали	Висока	Культурний туризм, гірський туризм
Регіон Аргау Золотурн	Музей Цвінгера, містечко Золотурн, замок Ленцбург, винарські маршрути	Середня	Культурний туризм, гастрономічний туризм
Регіон Граубюндена	Курорти Давос та Ароса, замок Тарас, Железнична дорога Ретіка, гірські лижні курорти	Висока	Гірський туризм, зимові види спорту

Джерело сформовано автором на основі : [22]

Регіон Цюріха (дод. Д). Тут знаходиться 53 готеля. Ідеальний регіон для приємного відпочинку. М'які вигини пагорбів, мирні ліси, незабруднені прозорі озера та річки, мальовничі села – і лише рукою подати до Альп. Місто є ідеальною стартовою точкою для безлічі цікавих екскурсій регіоном. Баден –

жваве місто з багатим історичним минулим. Рапперсвіль – рів'єра верхньої частини Цюріхського озера, Вінтертур - перетворився з індустріального на жваве, цікаве і сучасне місто. [10]

Регіон Берна (дод. Е). Тут знаходиться 114 готелів Воістину величезний регіон. Легкий серпанок огортає тихі річки та умиротворені пасовища. Дахи вражаючих розмірів увінчують багаті ементальські ферми. Берн відомий аркадами вулиць Старого міста завдовжки 6 км. Цей регіон оточує підніжжя Альпійських вершин, Юрські гори, Емменталь, Гурнігел-Гантріш та вершина Вассенштайн над Золотурном відомі різноманітністю зимових видів спорту, а гірськолижні зони катання Гштаадта, Бернського Оберланда та Юнгфрау розташовані зовсім неподалік.

Регіон Граубюндена (дод. Є). Тут знаходиться 113 готелів. Граубюнден – це альпійські долини, високі гори та безліч річок. У цьому кантоні жителі вважають за краще говорити однією з трьох мов: німецькою, ретороманською або італійською. Активний відпочинок на гірських лижах та сноуборді, прогулянки на бігових лижах, катання на кінських упряжках – у зимовому Граубюндені можливо абсолютно все, в тому числі завдяки практично гарантованому ідеальному сніговому покриву.

Регіон Вале (дод. Ж). Тут знаходиться 77 готелів. Найчистіші води струмків струменіють від озера до озера. А соснові ліси та виноградники з'являються буквально за кожним поворотом. Цей краєвид справді вражає: від льодовика Рона до Женевського озера 47 чотиритисячників піднімаються до Валезанського неба. А деякі цілинні спуски розпочинають свій шлях із висоти близько 4000 м над рівнем моря. Перевали з панорамними видами, траси для бігових лиж і санні траси знаходяться тут всюди - в долинах, що спускаються вниз, на пагорбах. [16]

Регіон Аргау Золотурн. Тут знаходиться 18 готелів. Чотири регіони у складі кантону Аргау – Бернський Аргау (історична область, у Середні віки належала кантону Берн), долина Фрік, Баден і Байнвіль (Фрайамт) – зовсім не схожі один на одного, і в цьому полягає їхня унікальність. Мальовнича провінція,

багатолюдні міста, культурні пам'ятки кантону завжди чекають на гостей. Термальні та гірськолижні курорти, пам'ятники культури, дика незаймана природа, передові науково-дослідні центри – це Аргау.

Люцерн – регіон Люцернського озера (дод. З). Тут знаходиться 65 готелів. У Центральній Швейцарії, знаходиться Шоллененський міст через перевал Готтард, який уможливив подорож з півночі на південь і навпаки. І тут у 1871 році було відкрито першу залізницю до Риги. І саме цей рік вважається часом зародження туризму у країні. Люцерн – ворота до Альп і абсолютно унікального куточку Землі. Місто розташувалося неподалік від найкрасивіших гірськолижних курортів регіону - і всі вони знаходяться приблизно в годині їзди один від одного. [10]

Регіон Женеви. Тут знаходиться 30 готелів. Між альпійських піків і горбистих районів Юра, на березі Рони, там де вона залишає Женевське озеро, розташоване франкомовне місто Женева. Завдяки своїм великим гуманістичним традиціям та міжнародному духу, а також європейській штаб-квартирі ООН та головному управлінню Червоного Хреста місто відоме як «столиця світу».

Регіон Женевського озера. Тут знаходиться 61 готель. Гірськолижні спуски з альпійських льодовиків у кантоні, катання на бігових лижах та прогулянки на снігоступах через Юрську грядку, міське життя та витончені вечери в ресторанах – цілих три світи з'єдналися в одному регіоні Женевського озера для того, щоб зробити відпочинок незабутнім. [34]

Регіон Тичино. Тут знаходиться 47 готелів. Дух Італії у Швейцарії. Здається, що у південній частині Альп починається Середземномор'я. Пальми витяглися вздовж блискучих пляжів, а симпатичні вулички та алеї біжать до площ та соборів. Гірські тури, що розпочалися у снігах, льодах та скелях, закінчуються в ароматних каштанових гаях.

Східна Швейцарія (дод. И). Тут знаходиться 58 готелів. Східна Швейцарія простягається від блискучих вод озера Констанс, через горбку Альпенцеллерленда – до альпійських ландшафтів Тоггенбурга, туристичного

регіону Хайділенд і Гларнерленду. А вдалині, у Ринській долині, розташований Вадуз із його замком. [16]

Регіон Базелю. Тут знаходиться 26 готелів Базель – це багатство культурного життя, це історичні пам'ятки, це чудові можливості для відпочинку та розваг. "Культурна столиця Швейцарії", "Університетське місто" - лише пара найбільш поширених епітетів.

Юра та Регіон трьох озер. Тут знаходиться 7 готелів. Регіон «Юра і Три озера» відомий різноманітністю своїх ландшафтів, незайманою і дбайливо охоронюваною природою, історією та багатою архітектурною спадщиною, яка часто пов'язана з індустрією виробництва годинників. Тутешні міста напрочуд різноманітні.

Регіон Фрібург. Тут знаходиться 4 готеля. Холодні вапнякові вершини знаходяться на півдні, коли майже Середземноморські узбережжя озер розташувалися на півночі. На невеликій території співіснують дві мови і три дуже не схожі один на одного туристичні регіони: передгір'я Альп, місто Фрібург і регіон Трьох озер. [27]

Отже, територіальна організація готельного господарства Швейцарії формує великий попит з боку туристів майже в усіх районах цілорічно, бо всі вони гарно розвинені в рекреаційно-туристичному відношенні території. Розміщення підприємств готельного господарства безпосередньо залежить від наявності території з відповідним ресурсним потенціалом та природними умовами.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ШВЕЙЦРАЇ

3.1. Проблеми розвитку готельного господарства в Швейцарії

До негативних факторів впливу на розвиток готельного господарства Швейцарії варто віднести наступні:

- 1 – Пандемія COVID19;
- 2 – Економічна криза, фінансові збитки, кредити;
- 3 – Спад ділового туризму;
- 4 – Впровадження короткострокової роботи;
- 5 – Екологічні стандарти в готельній галузі;

1) Вже останні декілька років, однакова проблема негативно впливає на розвиток готельного господарства не тільки в Швейцарії, а і в усьому світі. Ця проблема - пандемія COVID19, саме через яку найбільш за всього страждає туризм в країні та готельна індустрія. Суть у тому, що до початку пандемії, готельне господарство Швейцарії лише декілька разів опинялося у кризах, на даний момент є низка загострень та наслідків які країна намагається вирішувати. Швейцарські готелі класу люкс опинилися на межі руйнування, більшість із них простоюють через скасування всіх публічних заходів та ділових форумів, на які з'їжджалися делегати з багатьох країн світу. Порівняного доходу не приносить і мізерний туризм, який при закритих ресторанах та музеях мало кого цікавить.

Швейцарія, відома у всьому світі першокласними готелями та налагодженою індустрією гостинності, зіткнулася з критичними економічними показниками у галузі. Справа в тому, що більшість гостей дорогих готелів були навіть не туристами, а делегатами міжнародних ділових і культурних форумів, які скасувалися через пандемію. Прикро, що навіть туристичний сезон цього літа також не зміг покрити витрати швейцарських готельєрів, оскільки музеї та ресторани залишалися закритими і селитися в готелях було просто нікого.

2) Пандемія ковід завдала величезних економічних збитків швейцарській готельній індустрії. Через вузьку маржу, властиву систему, спад у сфері туризму призвів до виникнення значних проблем з ліквідністю в галузі, навіть у готелях, які продавалися до пандемії. Понад половину готельних підприємств довелося взяти кредит Covid 19 для забезпечення ліквідності. Загалом готельна індустрія отримала 2623 кредити на Covid-19 та 64 кредити на Covid-19 plus на суму майже 5 мільярдів франків.

3) Найбільше за всього, розвиток готельного господарства постраждав у дипломатичній столиці - Женеві, довколишні міста – Лозанна та Монтре, також зторкнулись з економічною кризою. Найдорожчі готелі Женеви, де на квадратний кілометр припадає найбільше у світі готелів, порожні без платоспроможних клієнтів, які залишилися у себе на батьківщині. У місті знаходяться штаб-квартири ООН, ВООЗ, Червоного Хреста, а також безліч інших міжнародних організацій.

«Готельна галузь у Швейцарії зараз справді перебуває в не найкращій ситуації, і цей стан ставить під загрозу саме її існування» - так казав АФР Тьєррі Лаваллі, який очолює Женевську готельну асоціацію та керує п'ятизірковим готелем Fairmont Grand.

До пандемії ситуація у країні була протилежною, бо готелі ледь справлялися з навантаженням, яке становило 3,2 млн постояльців щорічно в останні кілька років. З поширенням коронавірусу та скасуванням усіх масових заходів місто накрило економічне цунамі з якого зараз найтяжче впливати. Причому частка туристів серед постояльців готелів становить лише чверть, більшість клієнтів женевських готелів - бізнесмени та дипломати, які приїжджають у місто у відрядження з діловими цілями і на міжнародні форуми та семінари.

Нині жодних конгресів, самітів та інших бізнес-заходів не проводиться, весь діловий туризм став на паузу, а ООН ледве рухається, а це робить Женеву найбільшим містом Швейцарії. Якщо нічого не буде вжито, щоб врятувати цю затяжну ситуацію в індустрії гостинності, ця галузь зіткнеться з масовим

банкрутством та закриттям дорогих готелів класу люкс, що негативно позначиться на економіці Швейцарії. Один із найдорожчих готелів Женеві – Річмонд, вже був змушений закритися ще наприкінці липня вперше за 145-річну історію.

4) Компенсація за короткострокову роботу в індустрії готельного господарства – стала вкрай важлива під час кризи. Цифри надбавки за короткострокову роботу також показують, наскільки сильно готельна індустрія постраждала від пандемії корони. Пандемія змусила в середньому 65 відсотків усіх співробітників індустрії гостинності та 62 відсотки працівників сфери розміщення працювати недовго. Загалом по економіці за той же період постраждало втричі менше за співробітників - 22 відсотки. Хоча, у літній період з 35 відсотків зайнятих у готельному бізнесі та 32 відсотки у сфері розміщення були на короткостроковій роботі.

Тенденція коротшого перебування у готелях також змінилася. З 2020 року й дотеперішній час: у всіх регіонах було зареєстровано в середньому на 10 відсотків більш тривале перебування, за винятком великих міст, у яких не було змін. З одного боку, збільшення тривалості перебування можна пояснити відсутністю ділового туризму. З іншого боку, гості зі Швейцарії продовжили своє перебування у своїй країні. Коли обмеження на поїздки в межах Європи були ослаблені, гості з деяких країн Європи також вирушили до Швейцарії для тривалого проживання.

5) Хоча Швейцарія вважається однією з найбільш екологічно свідомих країн, готельна галузь все ще стикається з проблемами стосовно сталих практик та зменшення впливу на довкілля.

Одна з основних проблем – це використання енергії та води. Багато готелів в Швейцарії все ще мають застарілі системи опалення та охолодження, що веде до великого використання енергії. Також велика кількість води використовується для зберігання та очищення басейнів та гарячих ванн, що може бути дуже неефективним з точки зору використання водних ресурсів.

Інша проблема пов'язана з утилізацією відходів. Багато готелів в Швейцарії не мають ефективних систем утилізації відходів, що може призводити до забруднення довкілля. Також велика кількість відходів готелів може мати негативний вплив на природні місцевості, особливо в гірських регіонах.

Отже, дивлячись на ряд істотних проблем які заважають повноцінному розвитку готельного господарства, треба визнати, що вони ще не скоро залишать свої позиції чи вирішаться. Суть у тому, що така найголовніша проблема як - COVID19, може найближчим часом, або у майбутньому, принести за собою ряд нових таких самих проблем. Тому, до них необхідно більш пристосуватись й зрозуміти, як зробити так, щоб вони не заважали, а не намагались повністю викоринювати. Вирішення проблем розвитку готельної галузі в Швейцарії вимагає комплексного підходу та співпраці між готельними компаніями, державою та громадськістю. Впровадження екологічних заходів може сприяти сталому розвитку готельної галузі та зниженню її впливу на довкілля, що має важливе значення для забезпечення збалансованого розвитку туризму в Швейцарії.

3.2. Перспективи розвитку готельного господарства в Швейцарії

Не дивлячись на численні наслідки, все ж таки перспективи на покращення готельного господарства загалом є. Вихід з цього становища у держави мається, більше того, всі ці заходи вже почали активно працювати.

По-перше, влітку асоціація HotellerieSuisse опублікувала офіційний документ під назвою «Діловий туризм у готельній індустрії Швейцарії», університет Санкт-Галлена також підтримав асоціацію. Цей документ на 17 сторінках показує ряд можливих рішень та покликана дати імпульс розвитку нових бізнес-моделей.

Міжнародний діловий туризм відновлюватиметься дуже повільно. Зокрема, у великих містах буде потрібно кілька років, перш ніж докризового рівня буде знову досягнуто. Однак, бум міського туризму, який долає пандемію,

продовжуватиметься у довгостроковій перспективі, від чого Швейцарія також може виграти - тут вони і знайшли можливість. Вони вирішили, щоб повною мірою використати цей потенціал, слід просувати безлімітний відпочинок, тобто - поєднання ділового та розважального туризму. У перспективі слід звертатися не лише до відпочиваючих, а й до ділових гостей. Однак це потребує певних змін у готелях, оскільки потреби ділових людей та відпочиваючих різні. Крім того, необхідні розширені мовні навички або вищий рівень обміну інформацією з гостями. Така зміна має сенс, оскільки склад гостей розширюється, а профіль ризику попиту знижується. Крім того, спеціальні пакети для відпочинку, такі як Bed & Bike, Get Lucky, вже мають великий успіх. Медичний туризм для оздоровлення є також цікавою темою для міст завдяки партнерству з клініками. Вони бронюють готель на більш тривалий термін та знімають, наприклад, апартаменти для своїх пацієнтів. Послуги, що надаються, варіюються від перевірок до детоксикації та краси. [23]

По-друге, HotellerieSuisse та Університет Санкт-Галлена вважають, що готельні організації міста відіграють провідну роль. Слід тісніше співпрацювати з готелями та очолити розробку цифрових рішень - платформ. В офіційному документі пропонується створити єдину національну систему, яка серед іншого, поєднує час роботи, доступність, бронювання та продаж квитків для різних постачальників у галузі культури та дозвілля.

По-третє, у ході кризи з пандемією, міський туризм також стикається з серйозними проблемами, повернення до докризового рівня, ймовірно, відбудеться аж до 2025 року. Тому близько тридцяти представників готельної індустрії, туризму та науки було запрошено для обміну ідеями ще у травні 2021 року. На двох семінарах було обговорено перспективні тенденції та тези щодо майбутнього розвитку міського туризму, а також вироблено, обговорено та затверджено рекомендації до дій та конкретні заходи.

Ще однією перспективою є розвиток готельної галузі з орієнтацією на сталість та екологічну відповідальність. За останні роки, екологічні та соціальні аспекти стали все більш важливими для подорожуючих. Тому, готелі, які

пріоритетно ставлять на сталий розвиток та екологічну відповідальність, можуть мати додаткову конкурентну перевагу.

Також, готельна галузь може розвиватися шляхом використання новітніх технологій та інновацій. Наприклад, готелі можуть використовувати розумні системи управління, віртуальні тури та інші технології для поліпшення якості обслуговування та зручності клієнтів. Крім того, готелі можуть використовувати інновації в області харчування, такі як вегетаріанська та веганська кухня, які стають все більш популярними серед туристів.

У цілому, готельне господарство в Швейцарії має великий потенціал для подальшого розвитку та може стати однією з провідних галузей в економіці країни. Відповідні заходи, такі як збільшення конкурентоспроможності, зменшення впливу на довкілля та використання новітніх технологій, можуть допомогти готельній галузі Швейцарії досягти свого повного потенціалу. [38]

Так, зважаючи на значний потенціал готельної галузі в Швейцарії, можна очікувати, що цей сектор буде продовжувати розвиватися в майбутньому. Зокрема, перед готельною галуззю стоять такі перспективи:

1 – Розвиток ринку міського туризму. За останні роки значно зросла популярність міського туризму, і Швейцарія може використати цей тренд для залучення нових туристів.

2 – Розширення географічного охоплення. На сьогоднішній день готельна галузь в Швейцарії переважно концентрується на Альпах та озерах країни, але можна очікувати, що в майбутньому буде здійснено зусилля для розширення географічного охоплення і залучення туристів до менш відомих регіонів.

3 – Підвищення якості обслуговування та зручності клієнтів. Залучення туристів та забезпечення їх задоволення - головна мета готельної галузі, тому можна очікувати, що готелі будуть продовжувати вдосконалювати свої послуги та зручності.

4 – Використання новітніх технологій. У цифрову епоху технології стали невід'ємною частиною готельної галузі. Тому можна очікувати, що готелі будуть

продовжувати використовувати різноманітні цифрові інструменти, щоб поліпшити якість своїх послуг та ефективно працювати.

Таблиця 3.1.

Таблиця з основними проблемами, перспективами та можливими заходами для їх вирішення в готельній галузі Швейцарії

Проблеми	Перспективи	Заходи для вирішення
Недостатня кількість працівників у готельній галузі після пандемії	Збільшення популярності галузі, розширення географічного охоплення, поліпшення умов праці	Збільшення зарплат, покращення умов праці, залучення іноземних працівників
Високі витрати на обслуговування та енергоспоживання	Зменшення негативного впливу на довкілля, економічні вигоди, залучення екологічно свідомих туристів	Використання екологічних технологій, зменшення споживання енергії, використання відновлюваної енергії, використання екологічно чистих матеріалів
Висока конкуренція на ринку	Розширення географічного охоплення, розвиток нових пропозицій, підвищення якості обслуговування	Вдосконалення послуг, розвиток нових напрямків, використання новітніх технологій, підвищення якості обслуговування
Недостатня цифрова трансформація галузі	Покращення якості обслуговування, ефективність, привабливість для туристів	Використання цифрових технологій, таких як маркетинг, віртуальні тури, застосування штучного інтелекту та аналітики даних, розробка мобільних додатків та інших цифрових інструментів для залучення та збереження туристів
Незабезпеченість якістю туристичних послуг	Покращення репутації, залучення більш високоплатоспроможних туристів	Вдосконалення послуг, підвищення якості обслуговування, розвиток систем сертифікації та контролю якості, підвищення кваліфікації та професійної підготовки працівників, співпраця з міжнародними асоціаціями
Низька зайнятість та низький рівень доходів в окремих регіонах	Залучення туристів, підвищення доходів, збільшення кількості робочих місць	Розвиток туризму в менш розвинених регіонах, створення нових туристичних маршрутів та видів туризму, залучення інвестицій в готельну галузь, розвиток кластерів, що спеціалізуються на туризмі
Недостатня інтеграція готельної галузі з іншими галузями туризму	Розвиток комплексного туризму, поліпшення якості туристичних послуг, залучення більш високоплатоспроможних туристів	Співпраця між готельною галуззю та іншими галузями туризму, наприклад, розвиток екскурсійної та гастрономічної інфраструктури, спільні програми з музеями, театрами та іншими культурними установами, взаємодія зі спортивними центрами, зокрема з гірськолижними курортами

Проблеми з екологічними стандартами в готельній галузі	Зменшення впливу на навколишнє середовище, поліпшення екологічної репутації, залучення екологічно свідомих туристів	Впровадження екологічних стандартів, зокрема використання відновлюваної енергії, зменшення викидів в атмосферу та водойми, повторне використання відходів та їх переробка, інформування туристів про принципи сталого розвитку, розвиток екотуризму
Збільшення конкуренції на ринку туризму	Збільшення кількості туристів, розвиток нових ринків збуту, поліпшення якості послуг	Розвиток нових форм туризму, залучення більш високоплатоспроможних туристів, підвищення якості обслуговування та рівня комфорту, залучення інвестицій у готельну галузь, розвиток маркетингових стратегій та підходів

Джерело розроблено автором за даними 3.1 та 3.2

Отже, пандемія показала, наскільки швидко можуть змінитись рамкові умови, та як важливо надати нові перспективи готельним сферам. Ось чому необхідно зробити ринок праці гнучкішим, чи потрібні нові моделі роботи. Криза посилила нестачу кваліфікованих кадрів, імідж галузі постраждав. З цієї причини іміджеві кампанії та маркетинг стануть одними з найважливіших завдань асоціацій у найближчі роки. Потрібно переглянути інструменти фінансування. У майбутньому вони мають бути більше орієнтовані на міський та діловий туризм.

ВИСНОВКИ

Готельне господарство відіграє важливу роль у розвитку туристичної сфери, тому важливо розвивати інфраструктуру готельного господарства та залучати інвестиції для розвитку цієї галузі. Крім того, підвищення якості готельних послуг та їх адаптація до потреб туристів є важливим фактором для збільшення популярності та конкурентоспроможності туристичної галузі.

Основне завдання готельного господарства полягає у забезпеченні тимчасового проживання для туристів та наданні готельних послуг. Основні функції готельного господарства включають забезпечення комфортного проживання, надання додаткових послуг та створення безпечного та здорового середовища для туристів. Кожен тип та категорія готельного підприємства має свої особливості, але вони всі спрямовані на забезпечення комфортного проживання для клієнтів.

Готельне господарство Швейцарії має багату історію та традиції, які були сформовані в результаті таких факторів, як її географічне положення, привабливість для туристів, культурні та історичні спадщини, а також інші причини. Важливим фактором у розвитку готельного господарства Швейцарії є високий рівень культури обслуговування та професійна підготовка кадрів, які працюють у готельному бізнесі.

В результаті дослідження було виявлено, що готельне господарство Швейцарії є однією з найрозвинутіших галузей економіки країни. Загальна кількість готелів збільшується, однак відбувається зміна їх типології, від зменшення кількості малих готелів до збільшення кількості великих готелів. Крім того, відбувається збільшення кількості номерів та підвищення їх рівня комфортності. Показники зайнятості в готельній галузі Швейцарії також підвищуються. Готельне господарство Швейцарії є різноманітним та добре розвиненим. Кожен регіон має свої особливості, які враховуються при розвитку туризму та готельного господарства. Найбільші готельні мережі: Accor, Marriott,

InterContinental Hotels Group, Hilton та Best Western. Кожна з цих мереж має свої особливості та переваги, проте загалом вони надають високоякісний сервіс та розширюють свою мережу готелів у Швейцарії та світі.

До основних проблем розвитку готельного господарства в Швейцарії, з якими стикається готельна індустрія країни відносяться проблеми, пов'язані з нерівномірним розподілом готелів по території країни та недостатнім використанням можливостей розвитку готельної індустрії в окремих регіонах. Пандемія COVID-19 стала серйозним викликом для готельного господарства Швейцарії, що призвело до необхідності шукати нові шляхи розвитку та адаптуватися до нових умов

Готельна галузь Швейцарії має великий потенціал для подальшого розвитку. У зв'язку зі зростанням туристичного руху та розвитком сучасних технологій, готельна галузь може знайти нові можливості для розвитку та привабити більше туристів. Для цього можна запровадити такі заходи, як розвиток мережевих готелів та франшиз, вдосконалення маркетингової стратегії, залучення інвестицій для реконструкції та розвитку готелів, підвищення якості обслуговування та підвищення кваліфікації працівників, а також створення ефективної системи управління енергетичними ресурсами та екологічної політики. Заходи, запроваджені в готельній галузі, можуть допомогти досягти позитивних результатів в подальшому розвитку та підвищенні конкурентоспроможності готельного господарства Швейцарії.

Отже, готелі в Швейцарії завжди будуть займати лідируючі позиції й відрізнятися високим рівнем сервісу та комфорту у всьому світі. Розвиток готельного господарства вже з впевненими темпами приходить у норму, завдяки належному фінансуванню, надійній підтримці з боку держави, і, постійної ініціативи готельних асоціацій щодо нових ідей впровадження у цю сферу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герасименко В.Г. Туризм як динамічна соціально-економічна система // Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку: монографія / за ред. М.О. Кизим, В.Є. Єрмаченко. Харків, 2012. С.49-70.
2. Мархонос, С.М. Туризм та його вплив на соціально-економічний розвиток країни (на прикладі Чеської Республіки) України / Мархонос С.М., Турло Н.П. // Економіка та суспільство. 2023. No 47. URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/21151>.
3. Роглев Х. Й. Основи готельного менеджменту: навчальний посібник / Х. Й. Роглев. – К. : Кондор, 2005. – 405 с.
4. Вишневська О. О. Туристичне країнознавство : [підруч. для студ. ВНЗ] / О. О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 756 с.
5. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
6. Організація готельного господарства: підручник / С.І. Байлик; І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 329 с.
7. Hospitality Industry. URL: <https://hospitalityinsights.ehl.edu/hospitality-industry>
8. Філіп Котлер, Джон Боуен, Джеймс Мейкенз. Маркетинг. Гостинність. Туризм. URL: https://infotour.in.ua/kotler_tourism.htm
9. Світова туристична організація UNWTO. URL:<https://www.unwto.org/ru>
10. ТУРПРАВДА. Рейтинг Готелів Швейцарії. URL: <https://www.turpravda.ua/ch/top-hotels.html>
11. Всесвітня рада з туризму та подорожей WTTC. URL: <https://wtcc.org/research/economic-impact/economic-re->

12. Горіна Г.О. Сутність та особливості типології туристичних підприємств як суб'єктів управління // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2016. Вип.20. С.46-49.

13. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності. Чернівці: Зелена Буковина, 2003. 324 с.

14. Татаринцева А.С., Олійник О.М. Управління підприємствами туристичної сфери з використанням сучасних інформаційних технологій // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Економічні науки. 2011. №1(9). С.148-153.

15. Мазаракі А.А., Бойко М.Г., Охріменко А.Г. Форсайт розвитку національної туристичної системи // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2018. №3(119). С.5-22.2.

16. Кантони Швейцарії. URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%B8_%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D0%B9%D1%86%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%97

17. Наказ Державної туристичної адміністрації України «Про затвердження Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг» - 16.03.2004 N 19 – Київ, 2004.

18. Миронов Ю.Б. Дестинація як ключовий елемент регіональної туристичної системи // Економіка та управління: сучасний стан і перспективи розвитку: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 23-24 листопада 2017 р.). Одеса: ОДАБА, 2017. Ч.1. С.65-68.

19. Давиденко І.В. Туристичні кластери як напрям регулювання туристичного бізнесу // Причорноморські економічні студії. 2018. Вип.28(1). С.68-72.

20. Мархонос, С.М. Інвестиційне забезпечення розвитку підприємств тимчасового розміщення України / Мархонос С.М., Турло Н.П. // Економіка та суспільство. – Вип.34. – 2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-35>

21. Мархонос, С.М.Туристичний збір як додаткове джерело наповнення місцевих бюджетів / Мархонос С.М., Турло Н.П. // Фаховий збірник наукових праць НАУ "Проблеми системного підходу в економіці", 2020. - Вип. 3(77)/2020. - С.32-39

22. Die besten Hotels der Schweiz. URL:<https://www.blick.ch/life/reisen/ch/ferien-in-der-heimat-die-10-besten-hotels-der-schweiz-laut-gaestebewertung-id16745781.html>

23.Die Hotellerie in der Schweiz – Zahlen und Fakten. URL:<https://www.hotelleriesuisse.ch/de/branche-und-politik/kennzahlen/wirtschaftskennzahlen/download-84CCA5A0-AACA-44E8-972E-D98468227E98.secure>

24. Die besten Fünfsternehotels in der Schweiz | Hotel-Rating 2021 URL:<https://bellevue.nzz.ch/reisen-entdecken/die-besten-fuenfsternehotels-in-der-schweiz-hotel-rating-2021-ld.1612164>

25. Hotels & Chains in Switzerland 2019. URL:<https://www.hospitalitynet.org/file/152008741.pdf>

26.Hotelpaläste des Historismus in der Schweiz. URL:<https://docplayer.org/14783959-Hotelpalaeste-des-historismus-in-der-schweiz.html>

27.Hotels | Schweiz Tourismus. URL: <https://www.myswitzerland.com/de-de/unterkuenfte/unterkuenfte-suche/>

28.Hotels & Chains in Switzerland 2021. URL:<https://horwathhtl.ch/en/publication/hotels-chains-in-switzerland-2021/>

29. Swiss hotel industry: highly encouraging upturn in visitor numbers. URL:<https://www.kmu.admin.ch/kmu/en/home/New/news/2022/swiss-hotel-industry-highly-encouraging-upturn-in-visitor-numbers.html>

30. Switzerland's Nation of Hoteliers. URL:<https://www.historytoday.com/miscellanies/switzerland%E2%80%99s-nation-hoteliers>

31. Switzerland Travel Mart 2021: Erfolg für ersten internationalen Grossevent des Schweizer Tourismus. URL:<https://corner.stnet.ch/media-chde/?p=13770>

32. Weitere Publikationen zur Schweizer Hotel- und Tourismusgeschichte. URL: <https://www.historischehotels.ch/weitere-publikationen/>

33. Швейцер В.Я. Парадоксальна Швейцарія // Держави Альпійського регіону та країни Бенілюкс у світі, що змінюється / Ред. Швейцер В.Я. М.

34. Фоміна А. Особливості розвитку готельного господарства Швейцарії / науково-практичний семінар «Туристичне регіонознавство» НАУ 24 жовтня 2022 року. <http://www.wttc.org/research/economic-research/economicimpact-analysis/>

35. Міжнародні готельні мережі URL: http://www.profz.ru/turism_23.html

36. Коронавірус COVID-19 в Швейцарії. Статистика. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/reference/coronavirus/geography/switzerland/>

37. Як швейцарські готелі реагували на пандемію. URL: https://www.swissinfo.ch/ger/tourismus_wie-schweizer-hotels-auf-die-pandemie-reagieren/47042886

38. Фоміна А. Проблеми розвитку готельного господарства Швейцарії / XXIII Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки», 4-7 квітня 2023 року.

39. Markhonos S. International Tourism in the System of Modern Globalization Processes / S. Markhonos, N. Stezhko, Y. Oliinyk, L. Polishchuk, I. Tyshchuk, A. Parfinenko // International Journal of Management (IJM), 11 (3), 2020, pp. 97–106.

40. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації URL: www.world-tourism.org

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток Б

Додаток В

Додаток Г

